

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám hórá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEB CÍKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kolozsvári ipar- és iparműtörténelmi kiállítás.

IV.

Famunkák és fanemek.

A redoute nagy termének nyugati oldalán egy óriási, mintegy három öl hosszú és két öl magas faragott pohárszékreny beillesztett porcellán-festményű tányérokkal, felül megrakva korsókkal és majolikákkal, mellette szintén egy díófából faragott, mindezen izében dombormívű nagy szekrény, előtük két szép faragott szék és a baloldalon egy chinai utánzású kisebb szekrény vonja magára a belépő figyelmét.

Ezek b. Bánfi Ádám munkái.

Ha a kolozsvári kiállítás hoz magával némi hasznát az iparnak, a műtörténelemnek, a művészetnek, a nyers anyagok megismertetésével az erdélyi részek jövőjének, úgy e hasznos következmények között méltán helyet foglal azon jó oldala is, hogy az erdélyi részek arisztokracziájából néhány, eddig szélesebb körben nem ismert művészt is mutatott be a hazának.

Tudtunkkal az erdélyrészi arisztokrácia eddig nem dicsekedhetett azzal, hogy művészek keltek ki kebeléből, annál megelégedőbb, hogy most egyszerre többeket ismert meg a kiállítás, a kik, ha nem is dicsekednek teljes bevégeztséggel, de műveik kétségtelen hivatottságról tanuszkodnak. Ilyenek br. Bornemisznán gyönyörű porcellán-festményei, b. Cesner festményei, b. Kemény Vilma és b. Bánfi Ádám faragványai.

A mi az utóbbiakat illeti, elmondhatjuk, hogy a kiállításnak legelőbb bántat tárgyai a közönség nem győzi eléggé dicsérni rajtuk a báró ur roppant szorgalmát és jó ízlését. A kézi ügyességnek igen megható tanúságai a hosszafalusi iskola növendékeinek és tanítójuknak munkája is, de nem tévesztendő szem elől, hogy ezek mind utánzások eredeti gondolat nélkül, míg b. Bánfi Ádám munkái mind saját phantasiájának szüleményei. Különösen feltűnő e tekintetben a Salamon-i ítéletet ábrázoló faragványával ellátott szekrény a compositio merészsége és összhangzatossága miatt egyaránt. Hasonlóan szép eszmét fejez ki a nagy pohárszékreny és a mit az első darab után kellett volna említenünk, a két faragott szék. Mindeniken látszik az alapeszméért való lelkesülés, mely nem ismer fáradtságot és küzdelmet, csak hogy kidomborodva lássa, kézzel foghatóvá tegye a gondolatot.

Ezekkel azonban még nem mondtuk azt, hogy az ifjú bárónak még ne volna sok gyakorlatra szüksége, hogy bevégeztséggel dicsekedhessen. A Salamon-féle ítélet ábrázolásában az alakokon bizonyos merevség látható, mit kikerülni a szilárd anyagból dolgozónak szerfelett nehéz, de ha épen a kökeményesügi fával tud a mester természetes könnyedséget ábrázolni, érte el a művészetet.

Hasonlóan a pohárszéken álló emberi arcok igen puffadtak és erőltetettek, a tányérokat környező faragványok nem simulnak kellő csínnyal a körökhez. De ezek gyakorlottság után mind elenyészethető olyan hiányok, melyeket már nem is a derék műkedvelő, hanem a nagy közönség elé lépő művészek róttunk fel.

A porcellán-festmények, a szép chinai szekrény imitáció és egyszerűen faragott vad-disznó mind csak kiegészítő tanújelei a báró nemes irányu tevékenységének.

A faragványok között a legszebb darabok közé tartozik a székei közgazdasági egyesület által kiállított csemege tartó, mely alján dulakodó madarakat ábrázol, az egész pedig levél- és virágcsoporthozatból állanak. A látart egyik remekműve ez és a mi legörvendetesebb: egy háromszéki székei, Péter Ferenc készítette Zalánból, ajándékul a nevezett egyletnek. A derék művész most a műfaragás valódi hazájában, Brienczen foglalatokodik.

A hosszafalusi műmetszési iskola kiállítása előtt három faragott szék és egy chinai kis asztal áll b. Kemény Vilma által készítve. E tárgyak különösen kíválnak megfigyeltatni, jó régies stílyuk által s dicséretére válnak a gyöngéd kezeknek, melyek megküzdöttek a szilárd anyaggal. Ha

szabad az ily munkák hibáiról is szólnunk, akkor a kivitel tisztaságának és a határozottságának némi hiányát említhetjük fel.

A most említett iskola tárgyai megett a buffet-be nyíló ajtótól jobbra a Hermán-testvérek Brassóból állítottak ki igen szép és tiszta kivitelű íróasztalt. Ez asztalon vannak pedig Jikeli Vilmos, n.-szebeni asztalos 5 drb képrámája, melyeknek nemes újabb formájáról és gyönyörű kiviteléről nem szólhatunk elég elismeréssel. A képeretek darabja 8 frt, mi a munkát tekintve nem mondható magas árnak.

Marosvásárhelyről (sajnos, hogy a kiállítás nincsen módunkban sokszor találkozni a székei főváros nevével) Makka Domokos, asztalos állított ki igen ügyes kivitelű kerti asztalt és széket és egy mesterileg összeállított fakalapésot.

A kiállításon levő parquette-minták mind az anyagnál, mind a kivitelnél fogva kiváló figyelmet érdemelnek. Különösen kíválnak Copony Márton brassai padlókozca-gyáros gyönyörű munkái, melyeket már a szegedi országos iparkiállítás alkalmából volt alkalmunk a múlt évben e lapok hasábjain érdemk szerint méltatni. Kolozsvárról Molnár Benedek és Bak Lajos állítottak ki igen szép padozat-kockákat. Ugyancsak Bak Lajosnak már a bécsi kiállításon szerepelt szép mívű szekrénye és egy újabban készített correct kivitelű íróasztala van kiállításra.

Justus.

Provisorium mindenben.

(Sr.) Kiegyezés, költségvetés függőben, a külügyi helyzet iránt bizonytalanságban van. Minden téren provisoriumra van szükség, még pedig oly természetű provisoriumra, mely az egy napról másnapra élelt biztosítja, de egyáltalában nem nyújt biztosítékot a kibontakozás lehetősége iránt. Pedig a helyzet bizonytalanságát érzi az üzlet, érzi a monarchia politikai és nemzetközi tekintetben egyaránt. De e helyzet elidőzésében oly tényezők részesek, melyek csakugyan kívül esnek a monarchia egyik vagy másik kormányának és különösen a magyar kormánynak hatáskörén. A kiegyezés létesítésére, az államháztartás rendezésére, épen a külügyekre való tekintetből, oly erőfeszítést tett, a milyent még egyik kormány sem, de arra nem lehetett elkészülve, hogy az osztrák kormány nem bir parlamentjével, hogy Németország megszakitja a kereskedelmi alkudozásokat és mihielyest a quota és vámszerződés nincs, azonnal el van rontva; a költségvetés és kiegyezés tárgyalásának, ha nem is lehetősége, de sikere, Mert, főleg Magyarországra nézve, a vámszerződés Németországgal fontosabb és többet ér, mint az általános tariffa és ennek elfogadását csak az tenné lehetővé vagy könnyűvé; a költségvetés pedig ugy a közös, mint országos háztartás tekintetében, összefüggésben van a kiegyezéssel. A közös háztartás azon fekszik, mert a Lloyd subventiója, a quota megállapítása, a vámjövendelmek fedezése, a restitutio kérdése képezik a közös háztartásnak pénzügyi alapjait és ezek megállapítása nélkül nemcsak fedezete, de részben még költségeloirányzata sincs a közös háztartásnak. Másfelől a sokkal sürgetőbb, mert a közös háztartás jogi és pénzügyi alapjaitól összefüggő, az egész monarchia belső és külső kapcsolatára elkerülhetlenül szükséges kiegyezés előkészítése: ugy igénybe vette a kormányt és a törvényhozást, hogy a magyar költségvetésre gondolni sem lehetett, különben is még ebbe is belevág a kiegyezés, mert quotánk összege a nélkül be nem ígérhető és ennek sem aránya, sem tényezői (a vámjövendelmek és Lloyd subventio, más közös kiadás stb.) megállapítva nincs.

Igy kerül ki a circulus vitiosusból az, hogy minden fontos kérdés függőben marad az időn; sőt áll az a provisorius állapot nemzetközi tekintetben is. Mert nemcsak a kereskedelmi szerződések, de a külügyi viszonyok is oly provisorius állapotban vannak, hogy nemcsak konsolidáltak nem mondhatók, de még csak megbízhatónak vagy ősmerteknek sem. És, minthogy mindaz az áldozat, erőfeszítés, melyet a kiegyezés nevében követelnek, propter bonum pacis van, hogy külügyi kormányunk ép ugy támaszkodhassék Ausztriára, mint reánk; hogy hivatkozahassék a monarchia összetartózkodóságának szilárdságára; így igen természetes, hogy az ország legsóvárában e téren várja az eredményt, annyival is inkább, mert itt vannak kozárán legféltettebb

érdekei — úgyszólván állami léte, és ha itt megnyeri a játékok, akkor be lehet hozni az áldozatot más téren is; de ha ezt elveszítjük, akkor oparam et oleum perditit az ország.

Andrássy gróf e tekintetben oly bizalommal szólott az osztrák és magyar delegatiónk előtt, hogy három évi működése consequens és érdekeinknek megfelelő volt, hogy egész kíváncsisággal várjuk azon okmány-gyűjteményt, melyet ennek „tárgyilagosa és alapos” megítélhetése végett összeállítani és a delegatiónk elé terjesztetni szándékozik. Mert az igaz ugyan, hogy ez csak szemelvény lesz és hogy csak félig mult időkre fog vonatkozni; de miután Andrássy azt állítja, hogy abból, per consequentiam, meg lehet ítélni jelenlegi magatartását, sőt jövőbeli politikáját is: ezért bir nagy érdekekkel reánk nézve az; mert szükséges a mulat igazolni, de különösen szükséges a jövőre nézve biztosítékot nyújtani a nemzetnek, a tekintetben, hogy önmegtagadása, nagy áldozatai a közös háztartásra, a kiegyezés érdekében követelt nagy lemondás: nemcsak jogainak közvetlen érvényesítéséről, de anyagi érdekei követelményeinek nagy részéről is, nem lesz-e kárba vesztett munka. Mert ha a nemzetközi viharokban, a monarchia nagy hatalmi állásában való (bár súlyos áldozatokkal járó) részvétel: megmenti állami és nemzeti létét, akkor a jobb jövő, jobb konjekturák meghozhatják áldozatainak gyümölcsét, ellenkező esetben tönkre jut.

És a mely provisorium olyan befejezését, mely a sikert biztosítja, mi is kívánjuk. De ennek érdekében sem kívánunk felesleges áldozatot hozni. És ezek közé számítjuk: a kereskedelmi szerződések megszakitását. Ezért örülünk, hogy Németországgal meghosszabbították a szerződés. Ez az egészségesebb irányt biztosítja és már csak ezért is, ennek a provisoriumnak örülünk leginkább!

A kolozsvári nőegyleti kiállítás

iparműtörténelmi osztálya.

A gróf Schweinitz Gyula kezdeményezésére létrejött ipar- és iparműtörténelmi látart rendezésében részt a begyűlt tárgyak minősége, részint a rendelkezésre álló helyiségek szélessége tették, hogy kiválón azok a tárgyak, a melyeknek műtörténelmi becsőn kívül tetemes belbecs is van, mintegy külön osztályba foglalva lehetőleg elkülönített helyiségben állittassanak ki. A muzeum-egyetlen ágazat választmányja engedélyéből a muzeum régiség-tárából igen alkalmas szekrények állottak a rendező bizottság rendelkezésére és két kiállító maga hozott kiállítványai számára igen alkalmas szekrényeket, ugy hogy az érdekesebb kiállítványok ismertetésében legcélszerűbbnek látjuk, sorban szekrényenként figyelnünk meg a kiállított tárgyakat.

A régebben czukrászdának használt melléktérmet déli ajtaján belépve és jobbra fordulva egy asztalon álló félfedelű üveges szekrényben van két darab magyar kantár vörös bőrből, aranyozott ezüst díszítménnyel, ezek mellett van a kiállító állítása szerint a családi hagyományban a család alapítójáról Teiki Mihályról maradt aranyozott ezüst buzogány, áttört mívű czikkas fejével, a melynek nyele a fej hát czikkének megfelelőleg hetszögű, a borító ezüst lemez a nyélen puncrirozott alapon leveles díszítménnyel ékes, a markolat facsart. Egész hossza 60 cm., a feje 10 a nyél 34, a markolat 16 cm.

Az ablakokkal szemben áll egy fehérre festett aranyozással díszes üveges szekrény, a melyben gr. Bánffy György állította ki a tulajdonában levő érdekesebb ezüstneműt és díszfegyvereit. Vannak itt igen szép vert dombormívű tálak és tálcák, poharak, kelyhek, kanosók, kard, buzogány és különböző czélu díszedény. Kiválóbb darabjai

a) hólyagos mívű aranyozott ezüst kehely fedővel, a fedő belsején egy csillag alakú gombon, a mely a fedél tetejét tartja, habérkoszoruban egy cherubió van, összes magassága 57 cm.

b) Ékszerartó aranyozott ezüstbe foglalt hegyjegecz lemezekből, a felső rész foglalása kitűnő szép zománczozással ékes, a talpazatot a felső résszel egybefoglalja egy sárkány alakú oszlop, magassága 12 cm., szélessége 12 cm.

c) Ékszerartó aranyozott ezüstből kláris nyéllel, a tálcán Saba királynéja látogatása Salamon királynál öntött domborműben, magassága 26 cm. a dől állása tálcza átmérője 16 cm. 17 száz.

d) Vert dombormívű nagy ezüst tál a 17 század végéről, egy struozvadást képevel, tojásdad alakú, h. 49 cm., sz. 43 cm.

e) Cocusdió kehely aranyozott ezüst foglalatban és fedővel a XVI századból, m. 20 cm.

f) Aranyozott ezüst kehely patenástól, vert domborművekkel díszítve és türkisszel s rubinnal ékes, m. 28 cm.

g) Sima ezüst korsó megalapított testtel, a melynek oldalán a Kendeffy Bánffy párosított czimer KENDEFFY GABOR AO 1742, BANFI SÜSÁNNA és a Kendeffy Bethlen czimer G: BETHLEN GERGELY 1779 G: KENDEFFY RACHEL körirattal. Kolozsvári mű. Magassága 32 cm.

h) Görbe kard, damascirozott penge, arannyal belé rakva B: I: 1327. és a tullapon az iktári Bethlenek czimere, markolatja és tokja kupakjai aranyozott ezüstből türkisszel és vésetekkel díszítve, markolaton és tokon ugyanazon czimer, penge hossza 80 cm., markolat 15 cm.

i) Egy igen szép metszett talpas ivó pohár üveggel, talpas, csiszolt díszítményekkel; hegyjegecz utánzása cseh üvegből, m. 12 cm.

Az épen leirt szekrénytől jobbra-balra áll ifj. Gróf Teleki Sámuelnek négy drb dísz-nyerge, a hozzá tartozó nyeregákrókkal, névszerint: Jobbról a felső nyereg, magyar nyereg alakú, elején és kápiján vert domborművű aranyozott és niellirozott ezüst lemezzel díszítve, a díszítmények keleti ízlésűek, maga a nyereg megyszin bársony arany és ezüstlapos öltésű himzéssel, a 17-ik század első feléből.

2) Alatta egy második nyereg elől-hátul vert domborművel díszített, részben aranyozott ezüst lemezzel bevonva. A 18-ik század végéből.

3) Balról, felül. Magyar nyereg, elől hátul gardagon díszített aranyozott lemezzel bevonva. Ezen lemez sodronyrekesszekből képzett gazdag virágdíszítésekkel van fedve, és ezek fehér, fekete, zöldvirág és sötétkék zománczokkal vannak kitöltve. A lemezek középrészét smaragd és rubinnal kirakott czimer paizs alakú díszítmény foglalja el, A nyereg párnája arany és ezüst szálal kivarott megyszin bársony. A 16-ik század utolsó feléből.

4) Balról alatta magyar nyereg, lilium alakú áttört aranyozott ezüst lemezzel szegélyezve. Ezüsttel himzett zöld bársonnyal bevonva. A 17-ik századból.

5) Párna, percsa arany-ezüst brokáde, zöld és veres bársonydíszítéssel.

6) Párna, megyszin bársony arany és ezüsttel kivarva, magyar munka a 17-ik századból.

7) Lótákaró arany és ezüsttel kivarva, keleti ízlésű a 17-ik századból.

Az ajtóval szemben levő falnál jobbról megindulva egy asztalon álló szekrénybe vannak több kiállított többnyire újabbkori ékszerai; megemlítenők a gr. Vass Ottiliától kiállított gr. Gyulaféle kerek fejű ezüst buzogány, a mely vert domborművel és türkissel van díszítve. Az egész buzogány hossza 71 cm. nyele 59 cm. Ugyanott állította gr. Vass Ottília Kazinczy Ferencnek egy olajfestményű arczképét, a melyet maga Kazinczy F. Erdélyben jártakor gr. Gyulainak ajándékozott volt.

Tauffer Károlynétól van e szekrényben egy mult századból való igen érdekes ugynevezett Linezi fejű, és a székei nemzet régi pecsétnyomja, a melyet ms. Udvarhely megye küldött be az erdélyi muzeum számára.

Közvetlenül e szekrény mellett egy második hasonló szekrényben, Gr. Bódi Ferencné által kiállítva:

1) Kardkötő ezüstözött aranyból, áttört és véséssel díszített virágok, türkissel kirakva, a csatlon köröskörül kis zománcz virágokból álló szégyél fut körül, az egyes virágok fehér szirmain veres pettyek látszanak.

2) Forgó, a tolltartó aranyozott ezüst, melyre zománczozal kitöltött ezüst rekeszek vannak forrasztva, ezek virágdíszítést képeznek. Az egyes virágszínek, részint egyeznű kék, viola zománczozal képezvők, részint fehér alapon veres, részint világoskék alapon fekete pettyes zománczból állanak. A forgó kacsain következő felirások láthatók bevésve: Salus in Deo. — Virtus nobilitat. — Regi et Patriae. — Porta tueri. A forgó boglárán középtűt fehér szarvasan ülő lantoló nőt látnunk, ez, ugymint a boglár szélét képező madárfejek festett zománczozal ékítvők.

3) Mentekötő, három lánczokkal összekötött aranyozott ezüst lemezből áll. Mindegyike ezüst drótmával festett zománczozal és türkissel van ékítve.

Ugyanazon szekrényben van a kolozsvári plébánia által kiállított Ilyés püspök által viselt kereszt: elől öt tábláson kicsiszolt gyémántot és

öt rubint látunk fekete zománczos arany foglalatban, melyet domborúan kimetszett zöld és kék zománczos aranydíszítés vesz körül. Hátán a bevésést díszítés zöld áttetsző zománczozal van kitöltve. A 16-ik századból való. Ugyanez kiállított egy gyűrűt, Saphir, melyet 10 gyémánt vesz körül fekete zománczos arany foglalatban.

A most leirt két szekrény felett a falon egy üveges szekrénybe van kiállítva egy néhány régi oklevél. Köztek legérdekesebb Kolozsvár városra török oklevél gyűjteménye. Mint különös mutatványai az „emberi türelemnek, látható ott két kéziratu könyv. Egyik a mult századból, a másik 1839-beli sajátkezű írása Hilibi Haller Ferencnek, a második a Dániel család okirattárából egy latin nyelven írott vallásos vitaközlés.

— Ő Felsége a közügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság tagjait Bécsben f. hó 7-én fogadván, a bizottság elnöke Szgyényi-Marich László beszédére következőleg méltóztatott legkegyelmesebben válaszolni:

Hű ragaszkodásuk kifejezését őszinte örömmel fogadom. Az európai helyzetre való tekintettel már korábban óhajtottam volna önöket alkotmányos tevékenységük gyakorlataira egybeihívni. Habár ezáltal sem lesz módjukban a jelen ülésszak feladatait véglegesen megoldani, kipróbált buzgalomuktól bizvást várhatom, hogy megteendik mindazon intézkedéseket, melyeket a jelen viszonyok között megtenni szükséges és lehető. Az Oroszország és Törökország közt kitört háborút megakadályozni nem sikerült. Annál komolyabb kötelességének ismerte kormányom, minden törekvést arra irányozni, hogy a háboru elszigeteltség és hogy első sorban a monarchia számára a béke áldásai biztosítva legyenek. A megszerezhető keleti bonyodalmak dacára kormányom baráti jó viszonyainkat minden hatalomhoz fenntartotta, egyszersmind pedig az osztrák-magyar monarchia jogosult érdekeit minden irányban megóvta. Jövőben is ez fogja minden körülmény között kormányom legfőbb feladatát képezni. Mindaddig sikerült ezt elérni, a nélkül, hogy áldozat-készségüket rendkívüli módon kellett volna igénybe venni. Biztatom magamat azon reménnyel, hogy ez a jövőben is lehető lesz. Minden esetre pedig szilárdul meg vagyok győződve, hogy ha bár mikor érdekeink oltalma forogna kérdésben: népeim hazafias odaadására teljes bizalommal számíthatok. Azon reményben, hogy hazafiaságuk és belátásuk kormányomat nehéz feladataiban támogatni fogja, munkájoknak a legjobb sikert kívánom és a legszívélyesebben üdvözlöm önöket.

— A provisoriumra vonatkozó törvényjavaslatot decz 7-én nyújtotta be a képviselőháznak Trefort Agoston miniszter a kormány nevében. A javaslat, melyet alább egész terjedelemben közlünk, a quotára, a vámszövetségre, a Lloyd fennálló szerződésre és a bankra vonatkozólag két havi, ellenben a kül-államokkal fennálló vámszerződéseket illetőleg hat havi provisoriumot javasol.

A kormány a pénzügyi bizottsághoz kérte utasítani a provisoriumra vonatkozó törvényjavaslatot mint olyat, mely pénzügyi természetű intézkedéseket tartalmaz, és e részben is csak a fennálló törvényes, illetőleg tényleges állapot meghosszabbításáról rendelkezik, de érdemileg semmiféle új határozatokat nem tartalmaz. Az ellenzők mindamelllett is vitát fűzött a tárgyalási mód kérdéséhez. — Az osztályhoz való nitasítást kívánta. A ház azonban igen nagy többséggel a pénzügyi bizottsághoz utasította a törvényjavaslatot.

— A magyar delegáció decz. 8-án két értekezletet s egy nyilvános ülést tartott. Az „országos bizottságok együttes ülésén”, decz. 7-én élők kifejezést nyert azon kívánság, hogy alkalom adásán a külügyi helyzet felől tájékozódhatni. Széchenyi Antal gróf emelt szót legelső ez értelemben s támogatást nyert különösen Falk és Csernányon részéről. Abban, ugylátszik, az egész delegáció egyetért, hogy a külügyminiszter nyilatkozzék a helyzetről; csak abban van eltérés, vajjon ez nyílt ülésben történjék-e, vagy pedig a külügyi bizottság előtt. A külügyminiszter valószínűleg a külügyi bizottságban, s talán már ma fog nyilatkozni. Csak aztán mondjon is valamit.

Az értekezlet különben elintézte az indemnity-javaslatot, s azt csekély módosítással elfogadásra ajánlja, miről még ugyancsak ma beterjesztette jelentését a nyilvános ülésen.

— A francia köztársaságnak még mindig nincs parlamenti cabinetje — még kevésbé, mint valaha. Dufaurenak nem sikerült miniszteriumot alkotnia, illetőleg a tábornagynak akadályozta meg abban, ki a hadügy, külügy és tengerészet tárczáira meg akarta tartani mostani embereit, a mibe viszont Dufaure pártfelei nem egyeztek. Most tehát ismét elő kell kezdeni az alakítási műveleteket, s végre is a tábornagynak föl kell adnia utolsó bástyáit is, a melyek mögé a többség követeléseit elől húzódott. A kabinet alakításában most Batbie fáradozik.

— A Times Kossuth cikkéről. A Times egy vezércikkben azt fejtetve, hogy a török nemzetnek Európában nincs barátja, a magyarokról és Kossuth Lajosnak a Contemporary Reviewben közölt cikkéről így nyilatkozik:

„A magyarok még most is az értelmi fejlődés azon állapotában vannak, mely megengedi, hogy a szenvedély eltitkolja a legvilágosabb tényeket és főszenvendélyük az Oroszország elleni gyűlölet. Alapos okuk van Oroszországot utálni. Nem lehet tőlük elvárni, hogy finom megkülönböztetést tegyenek azon Oroszországgal közt, mely leverte az ő felkelésüket és a mostani Oroszország közt. Igen természetes, hogy ők hálának az oltalomért, melyet Törökországtól a magyar menekülőknek nyújtott.

De meglepő, ha oly tehetséges magyar, milyen Kossuth, azt hiszi, hogy az irrelevant felkiáltásokkal, melyeket a Contemporary Reviewben közölt, befolyásolhatja Európát. Ő fölismeri saját hazája érdekeit, melyek egyáltalán nem azonosak Törökország érdekeivel és politikájának semmi chancea, hogy a bécsi államférfiak politikáját vezesse. Az osztrák nemzetiség német része valószínűleg úgy gondolkozik, mint anatóliai németek. A szlávok, kik hivatalban vannak Ferencz József császár hatalmának mind fontosabb elemét képezni, erősen rokonszenveznek a bolgárokkal. Az udvar katonai vezérfeirai, ha eszük után járhatnak, jóformán nyílt segínyt nyújtottak volna Oroszországnak.

A HÁBORU.

Az elenai török győzelem.

A „Daily Telegraph” ma reggeli száma a következő táviratot közli Sumlából, decz. 4-ike estejéről:

Hajnaltól Szulejman pasa két dandárt irányított a 10 orosz zászlóalj által megezárt és 20 ágyúval védett marianai erős posztó ellen. A harc erős győzassal kezdődött, mire a török gyalogság gyorsan előrenyomult. Daczára az oroszok erőlyes ellentállásának, néhány perc múlva a posztó el volt foglalva.

Az oroszok ágyúkkal egy elcsúszott magaslatra hátráltak Elenától nem messze. Itt az oroszok kétségbeesett erőfeszítéseket tettek, hogy a törökök előnyomulásának gátat vessenek. Szulejman pasa, mielőtt e posztót megtámadná, elővonta a tüzéséget s két dandárt küldött az ellenség jobb és balszárnyára. Az oroszok nem lévén képesek ellentállani ezen együttes hatalmas támadásnak, azonnal visszavonultak az elenai redouté-vonalra, a török tüzéséget pusztító lödözése közben. A támadás kellő előkészítése után Szulejman pasa délután 3 órakor rohamot intézett Elenára. A törökök nehéz ágyúkat használtak támogatásként, hangos Allah! kiáltással szoroszegekre rohantak a posztóra, s kétségbeesett harc után elfoglalták a védőműveket.

Az oroszok, meglepetve a török ostromroham ellenállhatatlan erejétől, sok embert vesztettek szökés által, a kik a tirnovai utra szerettek volna jutni. A törökök azonban sokkal gyorsabban nyomultak előre, semhogy az oroszok visszavonulhattak volna Tirnovába. A futó oroszok elszorítottak Tirnovától, elvették a fegyvereket és kegyelmet kértek. A törökök 11 ágyút és 20 löszerekeszt foglaltak el, valamint 300 foglyot ejtettek, köztük több tisztet. Az oroszok 3000-nél több halottat hagytak a síkon. Többi részüket Gabrova és Tirnova felé ugrasztották szét a törökök s éj beállításáig üldözték. A törökök vesztesége aránylag csekély. A törökök Tirnova ellen nyomulnak.

A Marian melletti ütközet.

Pétervár, decz. 7. Hivatalosan jelentik Bogolból decz 7-ről: A Marian melletti 4-én vívott ütközet sokkal rosszabbul ütött ki, mint az első tudósításokból látszott. 50 tiszt és 1800 katonán esett el és sebesült meg. Ezenkívül 11 ágyút vesztettünk, melyek közül 4 meg volt sérülve, a többi elfoglalta az ellenség, mert lovak hiányában nem lehetett azokat elszállítani. Lszerencsétlen affaire egyéb részletei még ismeretlenek. Tegnap az operatív arra szorítkozott, hogy a törökök jobbszárnya Sztalaticzból elűztetett és Bebrova felé visszavertetett. A törökök jobbszárnya megkísérelte a támadást, de délután 3 órakor abbahagyta azt. A törökök haderejét, mely Sztalaticza mellett áll, tízezerre, a Jakoveza mellett pedig harmincezerre becsülik. Ma délután két órakor Jakovezánál megújult a harc, de 4 órakor megszűnt az ágyúzás.

Kossuth a keleti kérdéssel.

Röviden említettük már, hogy Kossuth a Contemporary Review legújabb számában a

szabó esszét tett közzé a keleti kérdéssel, ezen cím alatt: *Az orosz aggressio, különös tekintettel Ausztria-Magyarországra és Törökországra*. Most némileg bővebben ismertethetjük az érdekes nyilatkozatokat.

Kossuth először is azon kérdést veti föl, hogy honnan származik a keleti kérdés fontossága? Hogyan és mikor lett az európai kérdés? s azon következtetést vonja ki (a mit ma már Gladstone ur is megvallani kénytelen, mint ezt egyik utóbbi beszédéből kiemelni alkalmunk volt), hogy a keleti kérdés tulajdonképpen orosz hatalmi kérdés, mely csak azért lett európai kérdés, mert az orosz praeponderancia növekvése fenyegeti Európában a békét s szabadságot.

Oroszország humanitárius eljárat természetesen tagadja Kossuth. Ha Oroszország szabadságról és önkormányzatról beszél, csak Szerbiára és Romániára kell nézni, melyek a török főuralás alatt szabadabbak és függetlenebbek voltak, mint most az orosz befolyás alatt. Megengedi azonban, hogy Románia nem cselekedhetett másképp, mint a hogy cselekedett, miután Európa cserben hagyta.

A mi a hatalmaknak a keleti kérdéssel szemben való állását illeti, Kossuth úgy vélekedik, hogy Anglia ugyan igen hatalmas a tengeren, de nem vethet néhány 100,000 főnyi hadsereget Romániába. Franciaország kezd kipihenni a szenvedéseit. Bismarck herceg politikájának kulcsa az, hogy ő nem léphet föl ellenségesen Oroszországgal szemben, attól tartván, hogy ez segítségére lehet egykor Franciaországnak az esetleges revancheban. Olaszország, mint az utóbbi évtizedekben, melyek neki elvesztett csatákkal tartományokat szereztek, a „Stella d' Italia” feltűnését lesi. Ausztria tanácsstermeiben a „rablás daemona” és a habozás bűnsága váltják föl egymást napról-napra; Magyarország pedig nem állam, hanem csak provincia, melynek nem szabad önálló politikát követnie.

Magyarország mindig rokonszenvesen fogja üdvözölni a szomszéd sláv nemzetek szabadságát; ez a szabadság azonban csak Törökország fenntartása mellett lehetséges. Nem a szabadságtól tart Kossuth, hanem Oroszország növekedésétől fél. Ha Törökországot feldarabolják, ezzel megvan kezdve az út, mely Magyarországot is okvetlenül azon sorsra vezet, a melyre Lengyelország jutott száz évvel ezelőtt.

„Távol hazántól — így kiált föl Kossuth — a remete elköltöztetésében élek és abban is fogok meghalni. De ha kénytelen vagyok is sokat elfeledni, egyet nem feledek, s ez az, hogy ismerem a magyar szívet, melynek dobogásán kezdem oly sokszor nyugodni.”

A panszlavizmura áttérve, azt mondja Kossuth, hogy ez a faj a nemzetiességgel, a fajtalmat a szabadsággal cseréli föl. Miután a császár moszkvai beszédében „a sláv ügyet” irta zászlajára, most Törökországot a panszláv pöröllyel akarja levern. Törökországtól pedig Ausztria kerül sorra. A ki ezt nem látja, az vak; a ki pedig látja és meg nem akadályozza, az öngyilkosságot követ el.

Magyarországra nézve úgy áll a kérdés, hogy Magyarország akar-e maradni, vagy nem? A császár fogadta ugyan, hogy nem szándékozik bódításokat tenni; de ha mégis megtenné, Ausztria-Magyarország nem azért rántana kardot, hogy ebben megakadályozza, hanem csak azért, hogy osztozzék a zsákmányon. De ha Ausztria-Magyarország megakarná akadályozni Oroszországot a bódításokban, szövetségesre találna, de egy szövetségesét, a törököket, elveszítene. Nem csodálkozhatnánk azon, ha Törökország külön békét kötne Oroszországgal. De a nagyobb veszély nem is Oroszország esetleges bódításában, hanem a „sláv ügy” megérősödésében rejlik. A győzelmes Oroszország — vezetője, ura, oltalmazója lenne az összes slávoknak.

A panszlavizmus pedig panszlavo-caesarizmus alakjában fog kibontakozni. Abban meg lehet bízni, hogy Törökország jövőben jó közigazgatást kap. Ausztria-Magyarországnak az lenne a feladata, hogy szövetséget kössön Törökországgal s azután azt mondja Oroszországnak: „Legyen vége a vérfürdőnek!” S akkor vége lesz. Ezen követelés támogatására föl lehetne állítani néhány hadtestet a Dunán és Erdélyben, de nem Dalmáciában és Horvátországban. Ha azt mondják, hogy Poroszország meg fogja ebben akadályozni Ausztria-Magyarországot, ez nem igaz, mert Poroszországot is, eltekintve a többi német fejedelmeknek és a német népek számbavételétől, aggodalomba ejtheti Oroszországnak túlságos megnövekedése.

Kossuth ezután az Ausztria-Magyarország közötti viszonyokat fejtegetve, azt mondja, hogy a keleti kérdésben a két állam érdekei azonosak, s végül lelkesült hangon hívja föl Ausztria-Magyarországot, hogy védje meg Oroszország ellen a török szomszédot az utolsó csepp vérről is, s ezen szavakkal végzi:

„Nagyon öreg ember vagyok! Ki tudja nem utolsó szavam-e ez? Vajha ne lenne a pusztában kiáltó szó!”

Garibaldi levele választóihoz.

Az öreg „padre” — a hogy egykor katonái nevezték, — mint Róma első kerületének képviselője a képviselő kamra ügy megnyitása alkalmából a következő levelet küldte választóihoz:

Caprera, nov. 20. 1877. Kedves barátim, meg fogok maradni azon a helyen, melyre engem megisteltel bizalmatok helyezett, midőn képviselő-tökké választottatok, meg addig, míg egyszer jónak látjátok öreg szolgátokat elbocsátani, a mit egyáltalában nem veendő rosz neven.

Nem bírom rászanni magamat, hogy Rómába menjek; mert bizonyos vagyok benne, hogy jelenlétem egészen haszontalan egy oly parlamentben, melyben egy új ülésszakot fognak kihúzni valószínűleg minden haszon nélkül az országra — kihúzni a büntetőtörvénykönyvet, a vasutakkal, melyeket a politikai adminisztrátorok között a legrosszabb adminisztrátor: a kormány akar adminisztrációja alá venni, és a budgettel, — melyek mind csak közpészéri jelentőségű dolgok.

A legfontosabb kérdés Olaszországra nézve a takarékoság és ez soha se lesz megoldható addig, míg a hadügyi budget 230 milliójára rá nem merjük tenni a kezünket, mely öszszegnek legalább is fele az állandó hadseregneknevezett fényűzési cikkre fecséreltetik, romlásává tevén azt a kincstárnak nemcsak, hanem fajunk pusztulását is okozva, a mennyiben a kaszányákban tartja viszsza ifjúságunk színe-javát, kik ott megromolnak, holott azáltal otthon erőteljes családot alapíthatnának s a mennyiben megfosztja a természet szerény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erőserény művelőjétől, mi által aztán Olaszország a kenyert és a legszükségesebb élelmi szereket illetőleg más országoktól függővé válik. Kétszázmillió fegyveres férfi készázzzer katonára helyett, — ez képezi Olaszország üdvét, biztonságát. Ily garancia mellett fölöslegessé válna a termelői erő

Azért ohajtandó volna ugyan, hogy az egész mezőeségen egy fő közlekedési jó út húzódna át és — ha ez jelen ideig nem létesíthető — mulhatlan szükség volna, hogy a mezőség kapuiból bár az emporialis helyek felé évenként jól gondozott utak vezessenek.

Ilyen egyik kapu — dél nyugoton — a Torda felé vezető Mező-Nagy-Csán egerbegyi út-va-nal, ez az, melyről most, midőn közigazgatási tisztviselőink változásának ideje küszöbön áll, pár szót kívánok közre bocsátani.

Vidékünk emporialis helye Torda. Ide hordja eladni való gabonáját, terményeit, innen vásárolja építési fa, deszka s egyéb anyagjait az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

Száraz időben lehet ugyan a csáni és tordai határokon is ide jutni, de esőzésekkel az itteni közlekedés lehetetlen levén, a Csántól Egerbegyre vezető kisánzelet völgyi út volna az, melyet az élet és gazdaság fenntartásához szükségesek a gazda közönség, itt van a megye tisztai székhelye, itt bírósága, az ügyvédi, orvosi kar és gyógyszerár.

múltán bámulatra ragadta a néző közönséget. Még érzelmek, könnyek, természetes modor, a szerep minden részében való otthonosság, szép és hangzatos szavak jellemzők játékát, a közönség a kisasszony által nyújtott szellemi élvezet, minden megjelenésekor zajos tapsal és számos virágosokkal viszonozta. A kisasszony e már talán elhervadt virágokat úgy tekintheti, mint a kiérdemelt siker és maradandó elismerés emlékeit. Az előadásban mégrész vettek: Száva Róza (Rebeka), Salamon Katalin (Évi), Miklósi Anna (Sári), Verner Anna (Panni), Fodor Anna (Erzsi) kisasszonyok, kik mindnyájan szépen megoldották feladataikat. Az előadással kapcsolatban még csak annyi megjegyzésem van, hogy jól tenné az ifjuság, ha más alkalommal korukhoz inkább illő könnyű vigjátékokat választanának, mely bizonyára még nagyobb sikert biztosítana számukra.

A mint az előadás bevégezte után a zárbeszéd utolsó szava is elhangzott, a közönség ifju része, az udvarhelyi zenekar csalogató nótájára a komolyabb hangulatú, az előadás után a közönség fordult, s ezzel megkezdődött a kedélyes táncsziválgatás, melyben részt vett Csik-Somlyó és a vidék szépsége, a többiek közt: Baló Róza, Booskor Ilka, Fodor Berta és Ludovika, Körmeendi Marcsa és Moricz Etelka kisasszonyok. Kedélyesség és folyton fokozódó jókedv voltak fővárosi mulatságnak. S annak, hogy a közönség milyen jól találta magát, s idejét mily élvezettel tölté, bizonyosága az, hogy csak a rózsás Auróra kedélys mosolyára oszlott szét.

Physicus.

Fogarasi dolgok.

Tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjának folyó évi november hó 29-dikén 277 számában „Harangláb” aláírásával megjelent, főnököm Kössy Sándor személyi valótlan rágalommal megvádolt közleményével szemben, szíveskedjék kérem, következő czáfolatnak helyet adni.

Természetesen a czáfolatom, nem az amá közleményt beklődő gyerkőczhez, tudniillik Zakariás Márton boltjában lévő tanonczságnak van intézve — gyermekekkel itt bajom nem lehet — hanem szolgál a főnököm becsületét bosszúból meggyilkolni kívánó azon nemes szívű emberbarátoknak, kik a gyerkőcz háta mögé buva, a valóztalan és elferdített közleményt fogalmazták.

Tisztelt uraim! be fogom önöknek kézzelfogható adatokkal bizonyítani, hogy minden főnököm ellen felhozott egyes szavak, csupán csak a lefolyt tisztújítás dühéből kifolyó valótlán rágalom.

„Önök azt állítják, hogy a főnököm 28-án (25-én) Zakariás Márton boltjába betért, hogy ott viselő férfi ruhák vásárlásából csekély, de smutzig adósságát megfizesse.”

A dolog tárgyilagosa hű története nem úgy van, a hogy azt önök a főnököm becsületének megbélyegzésére felhasználni kívánák, hanem a mint következők:

Főnököm Kössy Sándornak, mint vállalkozó mérnöknek, mérnök segédei vannak és azok a teljesítendő munkák fejében Zakariás Mártonnál ruhát vásároltak.

Ezen urakért és nem magáért fizetett főnököm Zakariás Mártonnak folyó évi múlt hó 25-dikén 56 forint.

Ennek bizonyítékul szolgáljon Teichmann Vilmos mérnök ur ide /- alatt mellékelt nyilatkozata.

„Nyilatkozat.

Melyszerint én alulírt bizonyítom, hogy Kössy Sándor mérnök főnököm, az általam és Fodor Dániel által vásárolt ruhákért Zakariás Márton kereskedő urnak, múlt hó 25-én 56 forintot fizetett.

Ennek folytán nem áll az, hogy Kössy Sándor ur Zakariás Márton urnak maga helyett valamit fizetett volna, mert az 56 forintnyi árucikknek nem általa, hanem az ő jóállása mellett, általunk és számunkra vásárolva voltak. Fogaras, 1877-ik évi december 4-én.

Teichmann Vilmos m. p. mérnök.

Kérdem tehát: smutzig adóssága-e ez? És ha épen a főnököm maga is Zakariás boltjában tartozott volna, lehet-e bolti adósságot smutzig adósságnak nevezni. Ha az állana, hogy bolt adósság smutzig adósság, akkor a világnak 1/10 része smutzig ember. Ha ez áll, hányan vannak önök közül, a kinek nincs smutzig adóssága?

A mi már a Zakariás ur üzleti könyveit illeti, hogy kifogástalanok azok vagy nem, erre csak egy élő példára, illetőleg élő tanura hivatkoznom kell, és ama üzleti könyvek kifogástalansága azonnal a fagypontra alább száll. Ugyanis a többi között Zakariás Márton ur Grünfeld Sámuelnélt beperesítette; mellékelvén a perirathoz a szerinte kifogástalan üzletkönyveinek részletes kivonatát; de bizony a kifogástalan üzletkönyves esztörtéket mondott, mert a nevezett alpereső a tárgyalásnál Zakariás czég nyugtáival bebizonyította, hogy a számláját a vécérlés után azonnal kifizette; miért is Zakariás ur, a kifogástalan üzletkönyvével együtt elutasította.

A mi az önök által galádul felhozott korcs-mából való kidobást illeti, ez már nemcsak hazudozás, hanem halhatlan és embertelen gonoszság. A míg önök azon egyéneket meg nem nevezik és be nem bizonyítják, hogy ez kik által követetteti

volna el, addig önök rágalmozók maradnak. Még lenne két fő-fő vezetőjük két piszkos tettét a maga meztelenségében felhoznom és önök örökre visszahullanának azon porba, a honnan kicsuszva, gyávassággal párosult cynissmussal, egy tudatlan gyerkőcz kezébe nyomták pokoli műveknek fogalmazványát, hogy egy ártatlan gyermek közel a főnököm, Kössy Sándor becsületébe markoljanak. Pfü! Smutzig és miveletlenségre mutató tény az, hogy Zakariás Márton, mindazon magyar családok számláit, kik nem dr. Dánielre, hanem dr. Hochmannra szavaztak, azon bosszúból, hogy dr. Dániel elbukott, a nélkül, hogy ezt velük tudatla volna, a választást követő napon beperesítette.

Ugyanis kitaglalhatnám az egyik fő-fő kolompusok vajda-réseit esetét, kit az ottani falusi lakosok, midőn kiküldetésben volt és a korcs-mában hallatlan garázdálkodás vett végehez, a korcs-mából, oly szokásos módon, a hogy az ilyen garázdálkodó részeg emberekkel banni szoktak, kiexpediálta (látja én illedelmesebb hangból beszélek). De nem szölok, mert őt ugyan nem, hanem az ő gyerkőczét szajmáim. Látja ön, midőn az ön piszkos közleményt fogalmazta, nem jutott eszébe, hogy a főnökömmek is gyermekei vannak és hogy ő egy köztisztviselőben álló magyar család feje.

Hát az a bizonyos házasár! Menjenek önök és töröljék le ama szerencsétlen özvegy asszony könnyűit, ki 32 forintért, holott az ingóságokból négyszer is kitélt volna, a 3000 forint értékű házától megfosztott.

Továbbá nincs szavam önököz; de ha piszkos üzemeiket folytatni akarják, akkor kénytelen leszek mindent a maga meztelenségében kitálalni, hogy a nagy közönség fogalmat szerezhesen magának, hogy mily individuumok ama piszkos közlemények szerzői.

A mi a főnököm becsületét és magaviselőtét illeti, erre nézve majd válaszolandnak önöknek a fogarasi polgárok.

Kényszerű, mérnökkari figurás.

NYILATKOZAT.

Fogaras városának alulírt polgárai ezennel nyilatkoznak, hogy Kössy Sándor urat úgy ismerik, mint a városi és megyei magyar érdekek és állami tekintetek megóvása és fejlesztése körül ritka odaadással, áldozatkészséggel és önzetlenül fáradozó, becsületet hazafit. Miért is a „Kelet” 277-ik számában az ő személyére vonatkozó em-bertelen — mert elferdített nyílttári közleményt meg nem érdemelnék s csak az utóbbi városi tisztújítás alkalmából eredő privát bosszú aljas szüleményének tartják.

Fogaras, 1877. decz. hó 5-én.

Pánczél Károly, református lelkész. Tóth József, m. k. uradalmi ügyész. Borosnyay György, földbirtokos. Dr. Hochmann Nándor, városi és honvéd főorvos. Riedl Kourád, földbirtokos. Buday István, birtokos. Orbán László, földbirtokos. Szentgyörgyi József, földbirtokos. József Náthán, gyártulajdonos. Fleiszig Izrael, földbirtokos és gyártulajdonos. Fleiszig Julius, banküzlet vezetője. Fleiszig Lipót, kereskedő. Idősb Benedek Lajos. Ifj. Benedek Lajos. Grosz György, Pardi György földbirtokos. Gombás Sámuel földbirtokos. Kiss József földbirtokos. Ifj. Burezy József, Schull Dániel. Knöpfel Mór. Apfelbaum Mór földbirtokos. Waldmann Gábor. I. Wachspress. Braun Adolf kereskedő. Berko Moricz. M. L. Zweiter. Fleiszig Adolf kereskedő. Thierfeld Leopold nagykereskedő. Schull Móses gyártulajdonos. M. Wachspress. Schul Sámuel. Krausz Herman kereskedő. Goldberger Moricz. Zemlényi András. Lengyel Pál. Burezy József idősebb. Schweitzer Ábrahám. Schull Ábrahám gyártulajdonos. Fleiszig József gyártulajdonos és földbirtokos. Ifj. Fülöp Ferencz. Bodnár Lajos. Hunyi János. Jäger György. Székely György. Székely János idősb. Székely György. Buchholzer, Krausz József, Szentgyörgyi Mihály.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kis-Küküllőmegye közgyűlése és közigazgatási bizottsága.

D.-Szt.-Márton, decz. 6.

Gazdálkodunk az idővel! ez adja meg magyarázatát annak, hogy a tegnapi napon egy a megye képviselő testülete, mint szintén közigazgatási bizottsága megtartható ülését, s mindkettő bevégezhetette teendőit.

A közgyűlésnek igaz csak két tárgynak megoldása képezte feladatát u. m. a bíráló bizottság tagjainak megválasztása, és a közigazgatási bizottság tagjainak felerészbeni kisorsolása és szintén az új választás, de ép azért mint választási kérdés forgott fenn, más körülmények között, annak végrehajtása egy napot igényelt volna, azonban mi ez idők szerint példás egyetértésben élünk, nézet eltérésekről szó nincs, vagy legalább olyanok érvényesítése iránt kísérlet sem tételt, s így történt, hogy egy hang eltérés nélkül, a bíráló bizottságba megválasztattak Szilvásy Sándor, Gyárfás Lajos, Br. Szentkereszti György, Moldován Basil, Kinizsy Mihály. A közigazgatási bizottság választott tagjai kisorsoltattak: Szilvásy Sándor, Gál József, Pekri István, Gerendi István és Kartmann István, az ezek szerint kisorsoltattak Gál és Kartmann kivételével újból meglesznek választva, a kimaradott két tag helyébe pedig Br. Szentkereszti Györgyöt és Gál Domokost vitték be a szervezeti lapok.

Ezzel a közgyűlés feladatát megoldván feloszlott.

A közigazgatási bizottságra már több teendő várt.

Ez alkalommal is csaknem mint mindig az adófelügyelő előterjesztései vették igénybe az ülési idő legnagyobb részét, rendes havi jelentéséből kiemeljük, hogy az idej összes adóelőírásszerinti tartozás 345,337 frt 68 kr, ebből befizetett november végéig 280,135 frt 37 kr, marad tartozás 50,352 frt 31 kr, a régebbi évekről ájtott hátralek pedig 229,783 frt 26 krt tészen; jelenléte torábbi fonálnál előadja, hogy minden törvényes eszközt felhasználít, s alkalmazta a törvény minden szigorát arra nézve, hogy a kincstári követelések felhajtassanak, hogy az eredmény nem nagyobb, okát a fizető képtelenségben találja fel.

És ebben teljesen igaza van, és csak azt lehet bámolni, hogy e kiválólag szőlőtermelő megyében, egymást követő két évi általános termés-ketlenség után, oly kis mennyben — mint ez — 280,135 m. egyes es aot a kir. adófelügyelő fel tudott vétetni, mert e pénztelen időben csakugyan szigoruan kellett alkalmaznia a törvényt.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a múlt hó foytán haláleset bejelentett 25, kinevezett 32 gyám, és két gondnok, gyámság alól felszabadult 14, ezek közül 3 nagykorúság következtében, 9 farsjeülés és kettő halál által. A gyámság alól felszabadultak közül négynek az árvapénztárba letéteményezve volt pénze kiadatott.

A közegésségi ügyről tett jelentések szerint a közegésségi viszonyok kedvezők, fordult ugyan elő ronsosok torokból szárványos jelleggel [Nádasan, M.-Sárváron és Borzáson, anélkül azonban, hogy jelentékeny áldozatot vitt volna.

A gazdasági állatok egésségi viszonyai is szintén kedvezők és csak Kúnd községében hullott el három darab bival lépfenében.

Kiváló figyelmet ébresztett a bolkási kir. járásbírónak, a közégi előjárók ellen, a kézbesítések késedelmes és szabályellenes kezeléséért a bizottsághoz és egyszersmind közvetlen azigazságtyminiszterhez intézett, de onnan ide leküldött több rendbeli panasz, melyek folytán az illető közégi tisztviselők ellen a fegyelmi vizsgálatot rendelte el a bizottság, sőt a hosszuszózi jegyzőt hivatalától fel is függesztette.

Ha a bolkási kir. járásbíró olykitartó szorgalmat fejt ki, minden hivatalos teendő elintézésében, minőt a közégi tisztviselők mulasztásainak megrásában tanusit, aig hisszük, hogy a birodalom területén méltó versenytársa akad-hasson.

A keleti vasut igazgatóság panaszt emelt a közlekedési miniszternél Erzsébet városa ellen, mivel malomgáját a mellette elvonuló vasut biztositása által igényelt feltételek figyelmen kívül hagyásával építette fel. A panaszt a miniszter a közigazgatási bizottsághoz küldötte le saját hatáskörében elintézés végett, a bizottság pedig a közgyűléshez tette át, mint illetékes hatósághoz és ezen eljárását bejelentette egyszersmind a miniszternek is, hivatkozva a f. 6. márczius havában kiadott rendeletre, melyben elég világosan értesítette volt a bizottságot arról, hogy a vízi építések fölött támadt vitás kérdések eldöntése a közgyűlés és nem a közigazgatási bizottság illetékességi körébe tartozik.

A magánfeleket illeto” és nem közérdeklő számos ügy elintézése után az ülés elnököl gr. főispán bezárta.

r. l.

Fogarasmegye közgyűlési bizottsági gyűlése.

Fogaras, december 4.

Fogarasmegye közgyűlési bizottsága f. hó 3-án tartotta rendes havi ülését főispán Szentiványi Gyula elnökele alatt. Mindenek előtt a főjegyző olvasá fel Codru alispánnak részletes jelentését a megye múlt havi állapotáról, sajnálattal emelvén ki a marhavésznak Fogarasmegyében is kitérését, de másfelől elismeréssel constálván, hogy a miniszteri intézkedések szigorú alkalmazása és teljesítése folytán a vész éppen nem mondható rohamosnak, a mennyiben három vészes község 374 darab marha állományából elhullott 3 darab, lebunkóztatott 9 beteg és 8 gyanus, a vészteség lenne hát 20 drb. Több községből s jelentetett ugyan he kornyadozó marha, de azok nem voltak vészese-k. Nagy hatályalyn működik a vész elnyomásán Dr. Eisenmayer Sándor miniszteri biztos. A főispán biztosa főjegyző Gremoin Dániel megjárta az egész vészes kerületet s a tett intézkedések fölött megelégedését nyilvánítja. Ámbar a fiktüött vész elfojtása nem kis mértékben vette igénybe a tisztviselői kar idejét: az ügyek a központban hátrányt nem szenvedtek.

Ezután a főjegyző adá elő nagy pontossággal és szakismerettel vitt referadáját a hadseregből elbocsátások és kivételes nősülési engedélyadások ügyében.

A nagy-szebeni postai igazgatóság írásban jelenti, hogy részéről nem levén előadandó tárgy, ez ülésre megbízottat sem küldött.

A tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy a fogarasi állami „polgári iskola ügyei főként azért nem jöhetnek már egyszer szabályos

menetbe, mert az államkormány még eddig egy fillért sem bocsátott az iskolai gondnokság kezéhez. Mert ha egy kezdő tanintézetet hatályos versenytársakkal szemben nehéz meggyökereztetni még akkor is, ha az arra szükséges minden anyagi feltételek megvannak, mennyivel nagyobb feladat az, minden anyagi segedelem nélkül. S mind a mellett is, hogy ez iskolának a vetélytársak által szított bizalmatlanság mellett az anyagi gondok nyomorúságaival is meg kellett küzdenie, abban a tanítás, 73 növendékkal szép sikert ígérőleg folyik, s bizton hisszük, miként az eredmény a rossz akarat által táplált kételeyeket csak hamar le fogja fegyverezni s az egész környék jó akaró részvétét [meg fogja ez iskola részére hódítani.

A megyei állam-mérnök előterjesztésére a megyei közgyűlés elibe pártolólág fölterjesztetni határozottat a megyei közlekedési utak érdekében egy útmesternek 420 frttal és négy útkaparónak 168—168 frttal beállítás. Lám, lám! urak, be könnyen feledjük az állam-alakítás ama fölemelő jelentését, hogy az amerikai telepítvényes a kiirtott erdő területből előbb a templom és iskola helyiséget szakítja ki s tán csak azután gondoskodik község házáról. Nekünk mindenható jut a pénz-ből, csak midőn a közoktatási közeg kér a lamizsnát, vagyunk siketek.

Ugyancsak a mérnök előterjesztésére a téglagyártás szabályellenességének elenyésztése érdekében határozottat, hogy a téglagyárosok a szolgabírák útján szolittassanak fel, miként jeleni téglakészletök eladása után jövőben — elkobzássterhe alatt — a szabályos méretű téglákat készítsesek: 0-32 m. hosszú, 0-16 m. széles, és 0-09 m. vastagságban.

A k. adófelügyelő a következőkben adá elő az adóügy állását: a múlt október hó végével maradt és a f. 6. december hó végéig terjedő idő tartamig fennálló 85.697 ft. 96 krnyi adóhátralékra fizetődött 30.794 frt 66 1/2 kr. marad hátralék 54,903 frt. 30 1/2 kr. Mire határozottat, hogy az 1876. 15. t. cz. 62. §-ban kimondott felelősség alkalmazása fenntartatik; azonban a marhavészt miatt a közlekedésből kizárt tárgyak nem állítandók elő árverezés végett, az csak a lefoglalásig terjesztetvén ki.

A főorvos jelentése jobbra a marhavészre s az arra nézve tett intézkedésekre terjedt ki.

A fogarasi nyomordára, — akarám mondani: kóródára — nézve is megtörtént az első lépés: tervezet készítésre négy tagu bizottság küldetvén ki.

A megyei közpénztára és árvaszékre vonatkozó jelentésből a következő láttam szükségesnek fölemlíteni: az összesített árvapénztárban van állam és magán kötvényeknek 78,244 frt 4 kr, annak tartalék alapjában 4509 frt, a megyei nemesi árva alapban van 9247 frt, utvátsági alapban 2019 frt 81 kr, betegápolási alapban 1400 frt, jogász alapban 1130 frt. Az árvaszék működése mint mindig, ugy ezáltal is kifogástalannak és minden dicőre méltónak találtott. Árvák száma 4954.

Végül a „Kelet” 277-ik számának „nyílt levélben” politizáló „Harangláb” urnak, kinek töredékeny porhüvelyéből „valamelyik „védszent”-je szól ki, ennyit: ha kimutatja ön, hogy ön az utóbbi tisztújítás alkalmával, vagy bármikor is összes politikai szereplésem alatt magán érdeket hajhásztam, hogy én a közügyet magán érdekek valaha alárendeltem: fizetek a helybeli jótékony negyeletnek egy szál f. alapítványt; ha pedig ön ezt nem teheti meg: sőt én kimutam, hogy önnek princípálissa és összes szent atyafisága ebben a választásban sorsági, komasági, atyafisági politikát űzött, családi érdeket rendelt alá közügynek: ön ne fizessen semmit, hanem fogadja el a nem igen megtisztelő „rágalmozó” címet. Az itélő bíróságnak részemről kinevezésére és ezen egész ügy elintézésére [fölkértem ottani ref. lelkész nagytiszteletű Pánczél Károly urat, s egyuttal fölhatalmazom, hogy önnek a fennförgő ügy elintézésére a kézbesítéstől számított 48 órát adjon.

Olti.

Az általam alapítandó „Székelyföldi-muzeum”

számára f. év november havában beérkezett tárgyak 11-dik kimutatása.

I. Könyvek, kéziratok s egyéb nyomtatványok:

Pethő István szolgabírtól 10 kő. könyv, Jakab Lajos úrtól (H.-Szt.-Márton) 42 kő. könyv, 2 írott könyv. Szentivány Ignác né urasszonytól (Nyujtód) 3 évi „Hon” hirlap. Kozma Ilka k. a. (Nyujtód) 2 hártány írott adomány-levél. Jakab Gyuláné urasszonytól (H.-Szt.-Márton) 40 kő. könyv. Br. Szentkereszti Irén 6 nagyságtól (Zágon) 1. füz. nyomtatvány. Vásárlás utján 9. évi „Nefeles” lap, 11 kő. könyv és 30 drb szomorujelentés a XVIII. századból.

II. Régiség, pénz és érem:

Horváth László főjegyző úrtól 1 drb. olasz pénz. Lényi Sándorné 6 nagyságtól (Bécs) 1 drb. bronz érem. Szabó J. alezredesné 6 nagyságtól (

pénz. Gál Lajosné urasszonytól 1 cserép-kancsó, Pethő István úrtól (Torja) 1 pisztoly. Dindár Istvánné urasszonytól 1 bronz fogantyú, Szentivány Ignácné urasszonytól 9 pár ezüst váll-kapocs. Jánosné. Vásárlás útján 1 könyv, 1 bronz érem, 2 ezüst érem, 12 római érem, 4 rézpénz, 1 kard, 1 mellvert.

III. Természeti tárgyak:

Biró Béla úrtól 2 drb. kiszáritott béka-hal. Vasadi N. Gyula úrtól 1 férfi-koponya, Vásárlás útján 1 kokus dióhéj, 1 arany stufa, 1 állat koponya 15 drb. lepke, 11 drb. rovar.

Fogadják a lelkes adakozók, kik egy nemzet vagyonához hozzájárultak, legforróbb köszönetemet, egy nemzet hála elismerését.

Imecsfalva, (Háromszéken) 1877. december 3-ikán.

Özv. Cserey Jánosné.
Zathureczky Emília.

Jótekonyság

A növegyeleti kiállításra ajándékozott étel és italneműeket:

December 5-ikén.

Báró Kemény Gézáné egy tál púka sült, Hutflesz Károlyné egy palacsat Madeira, K. Aiasini Domokosné egy tál nyulst, egy tál bor-nyusult, gr. Teleky Domokosné egy tál púkasült, br. Bánffy Albertné theához tej, br. Bornemisza Ignácné egy tál pogácsa, Voith Józsefné egy tál sütemény, Becsei Hugóné egy nagy kalács, Fischer Lajosné egy tál kúrtokkalács, egy tál haché tészta, Simon Elekné 3 drb kúrtokkalács, Nagy Elekné 2 tál aranygaluska, br. Kemény Ödöné egy tál nyulst, Bán Istvánné 3 drb kalács, K. Biasini Domokosné egy tál disznófőszaj, Lészai Fereneczné csukor krumpli, Kónya Rudolfné 2 tál sütemény, Konez Sándorné 10 pár virsli, László Lajosné 2 kalács.

December 6-ikán.

Haller Rezsóné egy tál ászpikos hal, br. Bánffy Dánielné egy tál púka, Zeyk Dánielné egy tál fásirozott púka, K. Biasini Domokosné 2 tál snitzli, Teutsch Julius Brassóbol 33 üveg liqueur, Kónya Rudolfné egy tál írósz tészta, Voith Józsefné egy tál páncó, Váradai Kata egy tál öslesztő kifli, br. Bánffy György egy tál meleg tészta, Gyarmathy Miklósné egy pástétom, Peiella Istvánné egy nagy csomag finom szivart, Korbuly Bogdáné egy tál krém.

December 7-ikén.

Simon Elekné egy pástétom, br. Bánffy Albertné egy tál púka sült, Stein Gáborné 1 doboz sárdina citrommal és csávir, br. Kemény Gézáné egy tál púkasült, 2 üveg risling, egy tál barack befőtt, gr. Béli Ferenczné egy tál óz sült, id. Hinec Györgyné egy tányér turó, Pál Andrásné 5 szál kolbász, 1 disznófő, 1 sonka, 2 fűs káposzta, Bovánkovitsné 2 üveg befőtt, gr. Toldi Domokosné 2 tál sütemény Váradai Józsefné egy nagy kenyér, Somodi Istvánné egy tál nyolv ászpikkal, gr. Teleky Miklós 5 bottellia bor, Horváth Imróné egy tál sütemény, egy tál körte, Kónya Rudolfné 2 tál páncó, Hutflesz Károlyné egy tál krém.

December 8-án.

Haller Rezsóné egy tál libamáj aspik. Szentgyörgyi Lajosné 1 kenyér, Papp Jánosné 1 üveg uborka, Pál Andrásné virsli, Hutflesz Károlyné 1 tál sonka, Tisza Lászlóné 8 üveg finom bor, gr. Béli Ferenczné 1 tál pogácsa, br. Bornemisza Ignácné 2 tál pogácsa, Hutflesz Károlyné 2 üveg kognac, gr. Teleki Domokosné 1 tál leves, 1 torta, gr. Teleki Miksáné 1 tál csirke, 1 tál kolbász, gr. Horváth Lajosné 1 tál vadpáva, br. Bánffy Albertné fekete kávé, gr. Béli Ferenczné hideg kávé.

December 9-én.

Özv. Nagy Ferenczné 2 bottellia risling, Végh Bertalanné 1 tál hideg nyelv. Hutflesz Károlyné 2 üveg cognac. Özv. Czinec Andrásné 1 tányér szilva, Korbuly Gergelyné 2 tál krém, gr. Teleki Miksáné 1 tál sonka, 1 saj, 1 kenyér, 1 tányér írósvaj, Fischer Lajosné 1 tál haché fánk, br. Bornemisza Ignácné 1 tál fásirozott púka, Kónya Rudolfné 4 kúrtos kalács, Varga Dánielné 1 tál liba sült, Beddi Istvánné 1 tál fahajfánk, Hajdu Jánosné 3 kúrtos kalács 1 tál szilva, br. Bánffy Dánielné 1 tál púka sült, Csiki Imre 1 üveg mustár, gr. Teleki Károly 3 kupa fagyalt, Merza Lászlóné 1 tál csukor sütemény, 1 tányér birsalma saj, özv. Székely Sándorné 2 nagy tordai pogácsa, Szabó Lajosné 1 nagy kenyér.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. decz. 10.

A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter, az 1876. évi 28. t. cz. 3. §-ban nyert felhatalmazáshoz képest, Háromszék megye területén: Popovics Gyulát Karatna, Al-és Feltorja és Szárazpatak; Benedek Ignácot Peselnek, Ikafalva és Futásfalva; Székely Jánost Oroszfalu, Szászfalu és Sárfa; b. Apor Jánost Kézdi-Szentlélek, Polyan és Bálafalva; Beke Sámuel Bicskád és Mikófalva; Szentiványi Ignácot Bereczk, Soósmező és Öjtöz; Szacsavai Miklóst Kúrtapatak, Nyújtód, Lemhény; Almás és Csomortán; Bálint Lászlót Esztelek és Kézdi-Mártonos; Vajna Gerő Hilib, Haraly és Gelence; Hollai Attilát Szent-Katalna és Hatolyka; Péter Józsefet Oszdola; Csiki Tamást Imecsfalva

és Petőfalva; Kovács Károlyt Márkossalva, Mártonfalva; Csákány Józsefet Telek, Szörce, Tamásfalva, Czofalva; Vékás Lajost Zabolá, Kovács, Száva és Körös; Finta Istvánt Páke, és Papolcz Barátos; Ince Györgyöt Zágón és Felsőboly; Demeter Sámuel Sztabodza, Bodzaforádó, Nagy- és Kis-Borsonyó; Réz Parkast Egerpatak, Szacsava és Seps-Magyaros; Borláth Pált Albia, Felső- és Alsó-Csernát; Barabás Albertet Dálnok; Kisantál Sámuel Maksa, Várhegy, Bita és Lécfalva; Tompa Vinczét Réty, Bresztvény és Besenyő; id. Mátyás Józsefet Árkos, Köröspatak és Kálnok; Újvárosi Józsefet Kilyén, Szolvor és Kükös; Páncsók Lajost Lisznó, Bikfalva és Dobóly; Nagy Károlyt Uzon, Illyefalva és Aldoboly; Bartha Imrét Ára, Előpatak és Erősd; Révay Lajost Seps-Szt.-György, Szemerja és Szentkirály; Nagy Sándort Lúgeth és Nyáraspatak; Pünköszt Ferenczet Nyér, Bodola és Márkos; Bartha Jánost Nagy-Ajta, Miklósvár és Köpecz; Barabás Sándort Közép-Szászajta és Zalánpatak; Révay Pált Baróth és Bodos; végül Zathureczky Gyulát Bőln, Seps- és Telegháza községének számára ideiglenes iskolafőgatókká nevezték ki.

Kiállításunk kitűnő vendége, legelső archeológusaink egyike: Pulszky Ferencz ur két egész napot töltött a vigadó termeiben, szakadatlanul jegyzetelve. Pulszky ur a legnagyobb örömet fejezte ki a fölött, hogy az erdélyi részek ilyen szép iparműtörténelmi kiállítást tudtak létrehozni, melyről éppen úgy, mint a berendezésről teljes elismeréssel szökött. Az antiquitások között igen sok kiváló figyelemre méltót talált s ez már magában a legnagyobb dicsőret a kiállításra nézve. Kitűnő tudósunk a tegnapi (vasárnap) reggeli vonattal visszautazott a fővárosba, azonban fia, Károly és Forster ur még itt maradtak, az utóbbi különösen azért, hogy a közoktatási miniszternek teendő jelentéséhez terjedelmes jegyzeteket tehessen.

A növegyelet tárlatán külön sorolt 12 nyerevényre a sorsvonás ma decz. 10-én délután 5 órakor lesz a tárlaton. 1. nyerevény: szőnyeg; himzette: Tisza Lászlóné. 2. nyerevény: paplan; készítette: gr. Teleki Domokosné. 3. ny. támlás-szők; varrta: Tisza Ilona. 4. ny. szék; varrta: B. Bánffy Albertné. 5. ny. szőnyeg; készítette: B. Bánffy Dánielné. 6. ny. pamlag; varrta: Hutflesz Károlyné. 7. ny. theás-csésze 6 drb., tányér 12 drb.; festette b. Bánffy Ádám. 8. ny. pamlag-vánkos; himzette: Zeyk Józsefné. 9. ny. olajfestmény; festette: Bokros Elekné. 10. ny. olajfestette Báró Cezner. 11. ny. olajfestette: gr. Teleki Bella. 12. ny. szoboki márványszettal; ajándékozta: Szepesi Lajos. Kolozsvárt, 1877. decz. 9-én. A rendezők.

A iparműtörténelmi kiállítás, — mint előre látható volt, — szombaton és vasárnap, az előbbi napokhoz képest aránylag a legnagyobb látogatásnak örvendett, mindakét nap ugyanis a bevétel meghaladta a 400 frtot. A bevételből tekintélyes contingens képvisel a buffet jövedelme, hol szép hölgyeink aránylag oly jutányos árban szolgálnak a legizeteseb és legválasztékosb hidegétellekkel és italokkal, mint azt vendéglőben sehol sem lehetne feltalálni. Zsarolárol azonban, a mely a látogatót genirozná s amelyről az irigység és gánczoskodás mint mások ezuttal is tud süttogni, szó sincs. Mindenki annyit fizet, amennyi épen tetszik s ha csak egy két hatossal ad többet: a szép és előszékeny zahlkellnerinek visszakínálják a felesleget s el nem fogadás esetén a legnagyobb köszönettel fogadják a felülfizetést.

A kiállítási bizottság a kolozsvári ipariskola növendékeinek azt a kedvezményt nyújtotta, hogy a kiállítást dijtalanul tekinthessék meg. Igen helyes intézkedés, melyet csak örömmel fogadhatnak az iparos mesterek is, kiknek szintén ajánljuk a kiállítás meglátogatását; mert nemcsak pusztá parádé a kiállítás, sokat lehet tanulni annak, a ki akar: csin, műfészlet, formaezérket, a mi az iparcikkéknél már ma épen annyit nyom a mérlegben, mint a biztos és tartós munka.

A császári ottoman Főkonzultátustól Budapest, 1877 decemberhő 8-dikáról a következő sorokat vettük: A császári ottoman Főkonzultátus Budapest (207 frt 1 kr) kétszázharf és 1 kr-nak vételét elismeri, melyet t. cz. „Kelet” szerkesztője a császári ottoman hadsereg sebesülte számára szives volt átadni és saját kormánya nevében köszönetét fejezi ki az adományozónak ezen nagylelkű ajándékért. Háll, a Főkonzul.

A városi ipariskolák felügyelő bizottsága — a tegnapi délután tartott ülésében előterjesztett, igazgatási jelentés alapján — kedves kötelességének ismeri nyilvánosságra hozni, hogy a felügyelőség alatt álló iskolák fenntartására s más szükségére, a következő segélyösszegek és adományok folytak be, a mult 1876-77-ki tanév folytán: 1.) A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi, m. kir. miniszter u. 6 nagymélt. államsegély czimén két részletben utalványozott 1500 frtot; 2.) a városi községi bizottság a város házi pénztárából, ugyancsak két részletben, 600 frtot; 3.) a helybeli „Kisegítő” takarékpénztár (a mult évi számadásból már befogalt 50 frton kívül) 50 frton kívül 50 frtot; 4.) a helybeli „Takarékpénztár” 100 frtot. Végre 5.) a helybeli „Iparos olvasó-egylet” — a közvizsgálaton kiosztandó jutalomdíjak fedezésére rendezett gyűjtés eredményéből — adott az igazgatóság

rendelkezésére 55 frtot. Ehez járultak: a.) a „Közelítő” társulata: maga az iparos olvasó-egylet a boldog emlékü Krémer Ferencz nevére 6 czébből tett alapítvány kamatjából adott 5 frt 50 kr., az iparos ifjak önképző- és betegsegélyző egylete 70 frt, a német szabók társulata 2 frtot, a lakatos társulat 2 frt, a kovácsok társulata 2 frt, a csizmadia társulata 4 frt, a magyar szabók társulata 2 frt, a kádások társulata 3 frt, a kecskerek társulata 3 frt, a mészárosok társulata 2 frt; b.) magán adakozók: Benigni Samu 5 frt, Koleszár Sándor 1 frt, Lichtenegger Ignác 5 frt, Nedorozszték János 1 frt, Budai Ignác 1 frt, Becsey Hugó 50 kr, Horváth 50 kr, Fricsek Mátyás 50 kr, Kerekas M. 40 kr, Knauer József 20 kr, Kless 20 kr, Lőrinczy 1 frt, Gazay József 1 frt, Jakabek György 50 kr, Katona József 40 kr, Andrásföszky Efrim 20 kr, Lubinyi 20 kr, Zeiler József 50 kr, Gergely János 50 kr, Rignát Sándor 50 kr, Krauser 1 frt, Merza Kajetan 30 kr, Vécsei Sámuel 1 frt, ifj. Hutter Alajos 1 frt, Végh Sándor 30 kr, Todorfi János 30 kr, N. N. 50 kr, Ferenczi Ignác 30 kr, Babos Sándor 93 kr, Hatschek Antalné 1 frt, Hatschek Antal 1 frt, Botos József 20 kr, Böckel Károly 25 kr, Rottmayer János 50 kr, Lengyel Boldizsár 1 frt, Szucsáki Imre 30 kr, Seemann Ágoston 20 kr, Balla László 50 kr. A jutalom-pénzekre begyűlt tehát összesen 57 frt 88 kr, de ebből 2 frt 88 kr, a Krémer-alapítványhoz visszacsatolatván, takarékpénztári könyveinkben kiosztott a közvizsgálaton, a jobb és szorgalmasabb tanulókköz 55 frt. Hálls elismeréssel hozva ezeket nyilvánosságra, egyszersmind nyílt köszönetet mond egy a fennebb elősorolt, nagybecsű segélyekért, valamint az utóbb részletezett szives adományokért is — Kolozsvárt, 1877. decz. 8-án — a felügyelő bizottság.

Eljegyzés. Dr. Veres Lajos, tordai fiatal orvos tegnap Kolozsvárt jegyet váltott Seps Anna kassasszonnyal.

A kolozsvári m. kir. távirat főállomásánál 1878. november havában feladatott összesen 2173 távirat, körülbelül 50,770 szóval. A feladott táviratok után befolyt 1167 frt 75 kr. Érkezett távirat 2422, körülbelül 56,610 szóval. Az átment táviratok száma 14,112.

Gyűjtés a török sebesültek javára. Kolozsról a török sebesültek részére egy kilogramm tégést, 20 sebkötőt s 43 frottvettkit. Ez utóbbi összeget Hankó Róza és Telegdy Károlyné ívén a következők adományozták: Zvulák Lajos 2 frt, Zabulák Sándor 1 frt, Bartha Ferencz 1 frt, Elekes Mózes 70 kr, D. Veres Sándor 1 frt, Kászoni Gyula 60 kr, Pethe András 1 frt, Gr. György 50 kr, Török Miklós 1 frt, Daniel 1 frt, Deák Ferencz 1 frt, Jesoh Johann 5 frt, Pfeifer Georg 3 frt, Hock György 5 frt, Maléter Zoltán 5 frt, Dobiecki Sándor 2 frt, Balogh György 2 frt, Rosenfeld S. 1 frt, Duha Imréné 3 frt, Mátyás Áronné 1 frt, Horoviz Mór 1 frt, Telegdy Ilonka 10 kr, Telegdy Árpád 10 kr, Hankó Róza 1 frt, Telegdy Károlyné 1 frt. Összesen 43 frt. Negyedik gyűjtésünk összege tehát 60 frt.

A m. kir. pénzügyminiszterium Kovács Dienes, Nagy Gyula negyedéves jogászokat és Poesa Ferencz ügyvédjelöltet a nagy-szebeni m. kir. pénzügyigazgatóságához dijjas fogalmazó gyakornokká kinevezte. S. . . .

A kolozsvári országos nemzeti színház műsora 1877. decz. 12-től decz. 17-ig. Szerda 12. Nagyon szép asszony, másodsor, csütörtök 13. Legújabb botrány, először, péntek 14. Fantasio, először, szombat 15. Coriolanus, vasárnap 16. Háromszéki lányok.

Megjelent gr. Eszterházy Kálmáné az, gr. Bethlen Paulina munkája „Költészettan és történet nők számára.” A mű 6 fősélelnek, Erzsébet királynénak van ajánlva. Tartalma rendszerez és a tárgy teljes ismeretével van írva. Irálya voazó, az előadás egyszerű, könnyű, s mint igen élvezetes és egyszersmind tanulságos olvasmányt ajánlhatjuk hölgyeinknek. Ára 2 frt s megrendelhető a Franklin társulatnál.

György István kanonok esperes plébános új állomását elfoglalandó, a keddi vonattal Nagy-Szebenbe érkezett, Ss.

Gróf Bethlenné született Petricevics Horváth Ida, gróf Bethlen Miklós neje 41 éves korában meghalt Bésben.

A „Hunyadi Album.” Közel egy éve annak, hogy a sajtóban és a társadalomban üdvös, hazafias mozgalom indult meg, melynek célja: elősegíteni a Hunyadmegyében mintegy 15,000 fönyi elöláhosodott magyarságnak visszamagyarosítását. Miután a nevezett megye területén már van egy testület: a dévai segély-egylet, mely indirekt a nemzeti megmentés előmozdítását tűzte ki feladatául, ezt kell támogatni minden módon, meg kell szerezni számára a mentési eszközöket. Ezt czélozza a „Hunyadi Album”, melynek tisztá jövedelme a dévai segély-egyletnek van szánva, s ezért felkérünk mi is minden honfit és honleányt, támogassák e hazafias és nemzeti czélú irodalmi vállalatot. A Szathmáry György és György Aladár által szerkesztett „Hunyadi Album” előfizetési ára fűzve 2 frt o. é. Az előfizetési pénzek decz. 20-ig az Athenaeum kiadó hivatalába (Budapest, barátoktore 7 szám) küldendő be. A munka 15—20 negyedréte nyo-

mott ivre fog terjedni s 1878 január havában fog megjelenni. Lesznek benne illusztrációk is melyek a klasszikus szépségű Hunyadmegye történeti és természeti nevezetességeit, az eleláhosodott magyarság viseletét és lakviszonyait tüntetik fel. A képek Udás Géza dévai főreálskolai tanár kitűnő rajzai után készülnek.

Üdvarhelymegye új törvényhatósági bizottsága folyó évi decemberhő 15-én Székely-Udvarhelytől alakuló és tisztújító közgyűlést fog tartani.

Az erdélyi jég- és tűzkármentő-társulat összesen külföldről aktív követeléseit 30,000 frt értékben Kis Mór hitelező részére lefoglalták. A tulajdoni vagy elsőbbségi jog bejelentésére határidőül december 21-ike van kitűzve.

Győrött szombaton ülték meg a magyar irodalom egyik veterán bajnokának, Kovács Pálnak ötven éves írói jubileumát. Kovács Pál a 30-as és 40-es évek egyik legnépszerűbb írója volt. Különösen kedvelte a magyar olvasó-világ kedélyes, ép humorú novelláit. Ujabb időben főleg a népi életet és a népi szokásokat írta meg. Több ember, az „öreg” írónál, kinek félszázados írói jubileumában hazaszerte szinte rokonszenvel vesz részt a polgári erény s a hazafias érdemek minden tisztelője.

Háromszék megye közigazgatási bizottsága Bereczk városa tanácsa ellen, az árvapénzek eliskasztásáért a felfüggesztés és a bírói kereset megindítását kimondotta. Ezen sors vár a „Nemere” szerint Szt-György város tanácsára is.

Háromszék megye közgyűlése, e hó 5-én tartott ülésében a tisztújító gyűlés megtartását decz. 20-ra határozta. Külső orsz. képviselő előterjesztésére, melyben tudatja, hogy a székelői földi képviselők Háromszék szűlőtte Barabás Miklósnak decz. 4-én tartott jubileuma alkalomával nála tisztelegtek — jegyzőkönyvbe íglatatni határozatott. A gyűlés kimondotta, hogy a székelői múzeum alakulása után a székelői nemzet pecsétje az erdélyi múzeumtól kéressék vissza s a székelői nemzeti Cserey-féle múzeumba helyeztesék el, s a többi 4 székelőmegye is kéressék fel ily értelemben hozni határozatot.

Rejtélyes halál. E hó 5-én reggel egy szekeres ember jöven Verestoronyra, Talmács és Boitza faluk közt egy lejtőn a széken fekete alakot vett észre, azo menvén látá, hogy az egy ember hallja; kezei szijostorával össze voltak kötözve, képe eltorzítva. Az ember onnan kiemelve szekerére tette s elhozta Boitzára, ott felismerték, az előtti este fát vitt a falun keresztül Szebenbe akarván menni. Lovai, szekérrel és fával együtt elűntek, a tulajdonosnak csak hullája maradt ott. Mily erős járatosok tartanak itt a csendőrök, a nap és éj csaknem minden órájában — és — mégis...

Egy farkas története. Torockóról írják: November 30-án 2 óra tájt bement Vidály községbe (Torda megye) egy éhes farkas és ott az emberek szemé láttára egy juhot megölt. Az emberek nagy lármát ütöttek, azo rohantak, de a farkas belemert az Aranyosba, azt át gázolni és így menekedni akarván; azonban a balpart a kincstári tutajokkal hozszoan el lévőv foglalva, ez oldalom sem menekülhetett, így nem volt mit tennemint fel és leuszkálni a vízen. Erre a vidélyi fogadós kocsisza levettekeze, egy fejszével bement az uszó farkas után s azt hátulról kisérve annyira megközelítette, hogy egy csapással fejetejét találva, a farkas azonnal élettelenül terült el. A kocsis farkánál fogva szárazra huzta s ott a fogadó kertjében megnyújták, bört és fejét a fogados megtartotta, husát és csontjait az oláhok, mint állításuk szerint kitűnő orvosi szert (de csak ök tudják miféle betegség ellen) az utolsó darabig mind elhordták.

A színész-congressus utóbbi gyűlésében kimondta, hogy az igazgatónak legalább is annyi tőkét kell felmutatnia, mennyit a társulat félhavi díjai kitesznek. A congressus kimondja, hogy jövőre proportionált társulatok igazgatónak ne adassék engedély. A nyugdíj kérdése a jövő congressusra tűzettek ki, valamint az országának színész-kerületekre való beosztása is. Végül a congressus a buzgó elnöknek, Ribáry József miniszteri tanácsosnak, köszönetet mondott s ezzel a congressus elszólt.

Wührl Jákó felkéri „Téli esték” cím alatt e hó végéig megjelenő beszély kötetének ívtartóit és azokat, kik e kötetet megrendelni kívánják, miként az íveket, illetve megrendeléseket e hó 15-éig hozzá (Budapest, sugárut 87 sz.) beküldeni sziveskedjenek. Egy példány egy forintjával rendelhető meg, egyszerű levelezési lapon is. Megjegyezzük egyuttal, hogy Wührl Jákó író-társunk ez újabb köteté két eredeti hosszabb beszélyt és néhány rajzot fog tartalmazni.

A phonograph. Edison Tamás newyesei technicus, új találmányáról beszél a „Scientific American” című lap. Az új találmány neve „phonograph” s az egyszerű elmondott beszédet halhatatlanná teszi, ugyannyira, hogy a beszéd hangzóvá tehető még akkor is, ha a beszédő már ötven vagy száz év óta porlik a sírban. Idézett lap — mely a legjobb hírv szakkapok egyike — részletesen leírja az új találmány szerkezetét.

Üveg betűk. Egy párisi gyár, mely „a törhetlen üveg” készítésére szabadalmat is szerzett magának, egy idő óta keményített üvegből próbál betűket előállítani. Ezen kísérletek igen

sikerülteknek mondatnak. Ha ez való, úgy nagy hatást ténünk a nyomdászat terén. A gyáros állítást szerint, írja a „Közvélemény”, az üvegből készült betűk ép oly tiszták mint azok, melyeket ölmöbél készítenek, ugyanazon formákba öntetnek, mint ezek, e mellet még azon előnnyel bírnak, hogy nem zuzatnak szét a henger alatt, hogy egyáltalában nem kopnak el, hogy határtalan tartósságuk mellett kevesebbet kerülnek mint az ölmöbetűk, hogy a rögön kívül alkalmával, a minék a stereotyp eljárásnál ki van téve, nem romlanak el és hogy a szedőre nincsenek semminemű egészeágrontó hatással. Tudva levő ugyanis, hogy a nyomdászat igen egészségtelen foglalkozás az ölm miatt, melylyel a szedőnek folytonosan érintkezni kell. Nyomdákba a levegő ölmoparányokkal van telve és a szedők közül sok szenved ölm-mérgezésben. Természetes, hogy ezen baj megszünt, ha az ölm betűket üveg betűk fogják pótolni. Ezen új találmány mindenesetre megérdemli a szakértő kritiká figyelmét.

Éhség Chinában. A Shanzi tartóközlenek. A „Mennyi” lapok szomorú híreket o, hogy, hogy naponta ezek halnak meg. Halljuk, hogy a szegény emberek csaknem hullákkal táplálkoznak, hanem hogy az erősebbek, az éhség által üzeve, megölik a gyengébbeket, és azután megeszik. A „Peking Gazette” október 4-iki száma egy rendeletet közöl, mely a Shanzi és Honan tartományokban uralkodó nyomor elhárítására 400000 Tael folyóvát tételt rendel el.

Rövid hírek.

A szentpétervári „Vjedomosztii” nagyban fenyegetőzik, hogy ha a békekötésnél Anglia és Magyarország meghústják Oroszországtól: kózikok fogják elárasztani a Tisza szögjeit s Anglia indiai tartományait. — A lengyel fölkelés negyvenhetedik évfordulóját mult hó 29-én ünneplésen ülték meg Rapperswylenben. — A tésői járásba u, mint a „Máramaros” írja, — Goldstein Mózes és Rabinovics Mendel nevű két orosz katona-szökevénynt fogtak el. — Tóth Ede koran elhunyt nagyköltőnk méveinek első kötete, mely a „Falu roszsá” s a „Tolonecz”-ot tartalmazza, már megjelent. — Angliában a Bamgar és Amvich között az Alan folyam felett levő hid, a rajta átrobógó vonat leszakadt s utóbbi a folyamba zuhant. A rajta volt négy vaauti hivatalnok közül kettő meghalt, a más kettő megsebesült. — Boyton kapitány közelebb a Loireon fog leuszní Orleansnál Nantesig, a mi körülbelül 300 kilométernyi távolság. — „Kin csem” elfogadta a versenyt Placidával, a legjobb angol lóval. Blaskovits elfogadta a matchet 50.000—500.000 frtra fél bálna pénzzel és kikötött 2400—2800 méter távolságot, továbbá, hogy a két ló féluton, pl. Baden-Badenben, vagy Frankfurtban találkozzék. Sportkörökben nagy érdeklét várják e versenyt. — A párisi boulevardok egyik legeredetibb jelensége halt meg. Neve: Vicomte Hubert de Ro-caltier. Ügyesen forgatta a kardot s ezzel kereset keyeret. Hetenként volt párbaja, s hogy többször nem vívott, aka az volt, hogy segédek nem tudott már kapni.

A „KELET” magán-táviratai.

Feladatott Budapest, decz. 10. 11 ó. — p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra decz. 10. 11 ó. 25 p. d. e.

A törökök Szlatoriczálg nyomultak előre Tirnova felé.

Erzerumnál az oroszok helyzetét a hideg, hó, élelemhiány s a kurdok válságossá teszik.

A szerb csapatok Jávornál át-lépték a határt; a szerb ügyvivőt Konstantinápolyból még sem hívták vissza.

A szultán Mahmud Damadtal kibékült.

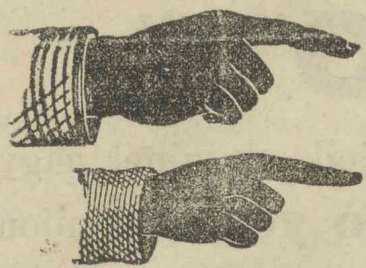
Mac-Mahon Batbiex-t szőlította fel a kormány elnökségére, ki konstitucionálísta. A szenatorokat a képviselőház felosztatására igyekszik rábírni. Bocher ellene szegült, Audifret szintén.

Gr. Andrassy a magyar delegáció bizottságában tagadta, politikájának a bécsi officiozus lapok által való képviseltetését; beismerte, hogy a nemzetközi szerződések ereje megrendült, de annyiban helyzetünk biztos, mennyiben a hatalom támogatja azt; monarchiánk legnagyobb biztonságga számíthat érdekeinek érvényre jutására. A török belállapotok tartatlanok; ezt maguk a törökök is beismerik, mi mégis tartózkodunk a beavatkozástól; az európai érdekeket megvédelmezzük Európával, a magunk érdekeiért magunk állunk jót. A vitát kedden folytatják.

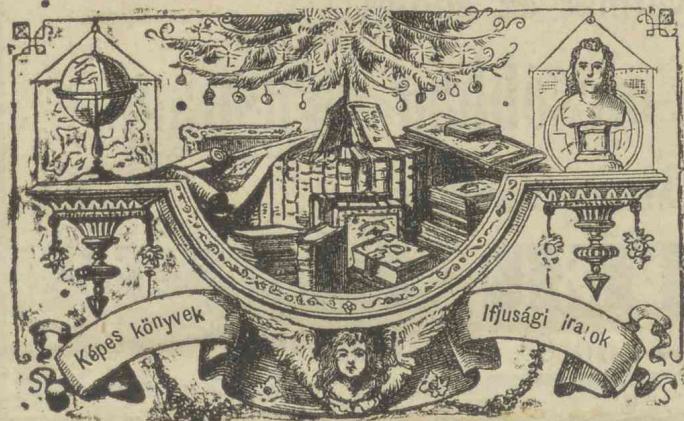
Felőlő szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Békésy Károly.

(445)

(2—*)

KARÁCSONYRA és ÚJ-ÉVRE!

STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedése
Kolozsvárt

ajánlja dúsan berendezett raktárát ajándékoknak alkalmas könyvekből magyar, német, angol és francia nyelven. Ifjúsági iratok, képes-könyvek, diszkiadások, képes-diszkművek, gyémántkiadások, ima- és ájtatossági könyvek, diszkötésű zeneművek, naptárak, földtekék, atlaszok, Fröbel-játékok, rajz-minták sat. a legnagyobb választékban és jutányos áron.

Szakértőleg és gondosan vezetett zeneműkereskedésemben a legújabb és legjelesebb zenén kívül ajándékoknak kiválóan alkalmas diszkiadású klasszikus művek is kaphatók.

Hazánk és a külföld első rangú íróinak összes és egyes kiadású munkái, valamint világhírű művészek rajzaival ékitett nagyobb szabású képes diszkművek, anthológiák, fénykép-gyűjtemények sat. sat. melyek bármely karácsonyi asztalnak valódi és legfőbb díszét képezik, raktáramon minden igénynek megfelelően vannak képviselve.

☛ Könyvjegyzékek kíváncsra ingyen és bérmentve. ☛

■ Vidéki megrendelések rögtön és a legpontosabban intéztetnek el. ■

AZ „ÜBER LAND und MEER“ KIADÓ-HIVATALA STUTTGARTBAN.

(414)

(5—6)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

ÜBER LAND und MEER

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes német folyóirat

HUSZADIK ÉVFOLYAMÁRA.

Megjelen füzetekben havonként kétszer; ára egy füzetnek házhöz küldve csak 32 kr.

Hivatva érezzük magunkat lapunk ez új évfolyamának kezdetén t. előfizetőink ezreinek ama hű ragaszkodás és meleg érdeklődésért, melyet a lefolyt évek hosszú során át lapunkkal szemben megőrizni kegyeskedtek, ezennel leghálásabb köszönetünket kifejezni. Az utóbbi években is számtalan hozzánk érkezett barátságos levél szolgáltatott felette megörvendeztető tanúságot a t. előfizetőink által bennünk helyezett bizalomról, valamint a szíves elismerésről, melyet törekvésünk arat: lapunk nagy számu olvasóinak mindig a legjobb és legjobbat nyújtani.

De mennél magasabbra nő az évenként csaknem ezerekkel szaporodó száma előfizetőinknek, annál különfélebbek a lapunk iránt támasztott igények nemei, mert mindenki oly olvasmányt kíván, mely saját izlésének megfelelően s egyéni érdeklődést kelteni képes legyen. T. előfizetőinknek e természetes s bizonyos mértékig jogosult követelménye indít minket, mint eddig, ezután is különös figyelmünket a legkülönbözőbb irányu működés- s változatosságra fordítani, mi különben lapunknak fennállása óta mindig elismert és nagy előnye volt.

Legfőbb feladatunknak tartjuk ez évben is t. olvasóinkkal a tudomány és haladás beláthatlan tág mezejéről egybegyűjtve és a megfelelő képek kíséretében mindazt közölni, mi általános érdeklődéssel bír, és még gyakrabban fogjuk, mint tettük a lefolyt évfolyamban is, egyes füzeteinket több ivvel megtoldani, úgy, hogy annyi térrel rendelkezessünk, mint mennyi éppen megkívántatik, hogy esetleg ne kényszerítsünk valamely cikket térszűke miatt megrövidíteni, mi csakis annak érdekessége rovására eshetné.

Azonban ez esetleges megővítés nélkül is az „Über Land und Meer“ bármely füzete két rendes terjedelmű kötet tartalmát foglalja magában, mely legalább is két forintba kerülne, és ily mennyiségű mulattató és ismeretterjesztő, legjelesebb íróink tollából eredő és hírneves művészek sikerült rajzaival diszitett olvasmányt szolgáltatunk mi t. előfizetőinknek csak 32 krajczárért, mi más kiadások mellett valóban oly csekély és alig érezhető összeg a gazdag szellemi tápért, melyet itt nyújtunk, hogy minden egyéb hasonezült költsékezés csaknem pazarlásnak mondható. Minden egyes mielt ember és még tágabb értelemben minden mielt család, nem tudhatna — jóhiszemű meggyőződésünk szerint — bármely más módon 32 krajczárért minden 14 napban magának annyi és oly hasznos szellemi élvezet szerezni, mint minőt az „Über Land und Meer“ — annyi számtalan család e kedvenc lapja — nem is tekintve annak örök, maradandó becsét, — nyújt.

A jutalomképek választásánál ez új folyamban különös szerencsénk volt, a mennyiben mint

aczélmetszvény,

egy kitünően sikerült műlappal kedveskedünk, mely annak idején mint olajfestmény már általános feltűnést keltett.

„Az utólért szökevények“

festette Kurzbauer; aczéba metszé Sonnenleiter; 76 cm. széles és 62 cm. magas, továbbá mint olajnyomatu jutalomképek

„Szerelmi jóslat“ festette Erdmann O. 57 centim. széles és 42 centim. magas, valamint „Vörös bobítás kis lány“ festette Lejeune Eugen, 39 cm. magas és 29 cm. széles.

A csekély utánfizetés, mely az aczélmetszvényénél 80 kr., a „Szerelmi jóslat“-nál 2 frt 90 kr. és a kisebb „Vörös bobítás kis lány“-nál szinte csak 80 kr., alig fedezi e gyönyörű képek előállítás költséget s műbecséhez, valamint tiszszerte magasabb bolti árához képest valóban olcsó ár, mondhatni ajándék.

Megrendelések fölvetelével az „Über Land und Meer“ képes folyóiratra Kolozsvárt Stein János könyvkereskedését bízom meg, hol is a füzetek, valamint a jutalomképek pontos kézbesítéséről gondoskodik van.

Stuttgart, 1877 november.

A kiadó.

Az „Über Land und Meer“ szépirodalmi és ismeretterjesztő folyóirat 20. évfolyama (october 1877—78) megjelen a rendes heti kiadáson kívül füzetekben, havonként kétszer, legnagyobb ívrét alakban, öt ivnyi tartalommal, képes borítékban.

Ára egy füzetnek ezentul is csak 32 kr.

A füzeteket megjelenésük után, t. előfizetőimnek mindig pontosan házhöz küldöm, miért külön illeték nem fizetendő, hanem csakis az átvételnél az illető füzetért járó 32 kr.

A jutalomképek meghozatalát én eszközölöm, de csak is a felek határozottan kifejezett kívánságára és a 10-ik füzet átvétele után. Kik az „Über Land und Meer“ egész évfolyamára egyszerre füzetnek elő, azok a képeket már a 3-ik füzettel vehetik át.

Az „Über Land und Meer“-t vidékre is küldöm, mely esetben füzetenként csakis az 5 krajczárnyi bérmentesítési bélyegilletéket számítom fel.

Ismételve ajánlom az „Über Land und Meer“ szépirodalmi és ismeretterjesztő heti közlönyt a t. cz. közönség és családi körök különös figyelmébe.

Kolozsvárt, 1877. november hó.

STEIN JÁNOS könyvkereskedése.

Pályázat.

Kolozsmegye gyalui járásában Gyalu székhellyel, egy évenként 400 frttal javadalmazott járási orvosi, továbbá a megye felső kerületében, Bánffy-Hunyad székhellyel egy évi 300 frt. fizetéssel javadalmazott állatorvosi állomás lévén üresedésbe: felhivatlak mindazok, kik ezen állomásokat elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványukat hozzám **folyó-hó 16-kaig** bezárólag nyújtsák be.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvárt, 1877. december 7-kén.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

Nem hivatalos.

Kapható: Stein Jánosnál és Polez Albertnél Kolozsvárt.

(453)

(1—2)

Zeichen- Vorlagen

Von **Wilh. Hermes** in Berlin

empfehlen sich an hübschen Festgeschenken 1 Heft 39 Kr., u. 65 Kr.
Vorrätig in allen Buch- und Kunsthandlungen des In- und Auslandes.

Kapható: Stein Jánosnál és Polez Albertnél Kolozsvárt.

(452)

(1—4)

CSIKI TESTVÉREK

fűszer-, liszt-, ásványviz-, csemege- és bor üzlete
Kolozsvárt, főtér 1 sz. idős gr. Teleki D.-ház.

1 üveg	rum angol, eredeti palackozás	1 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	1 frt 50 kr 2 frt — kr.
1 "	" " non plus ultra	— frt 80 kr.
1 "	" " legfinomabb ananas	— frt 70 kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	— frt 60 kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	— frt 50 kr.
1 "	" " finomabb " " " " " " " " " " " "	— frt 40 kr.
1 "	" " finom " " " " " " " " " " " "	— frt 30 kr.
1 liter	" " Jamaicai " " " " " " " " " " " "	— frt 62 kr.
1 "	" " Braziliái " " " " " " " " " " " "	— frt 90 kr.
1 "	" " Cuba " " " " " " " " " " " "	— frt 90 kr.
1 "	" " Jamaicai " " " " " " " " " " " "	1 frt 24 krtól 2 frt 92 kr.

Legnagyobb

Thea- rum- és liquer-raktár.

1 kilo	thea legfinomabb Souchong III.	9 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	8 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	7 frt 20 kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	7 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	6 frt 50 kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	6 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	10 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	14 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	5 frt — kr.
1 "	" " Pecco Java különös finom	20 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	16 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	14 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	10 frt — kr.
1 "	" " " " " " " " " " " "	8 frt — kr.

Valódi angol theakenyerek.
Pozsonyi-, Brassói kétszersült.

10% árleengedés!

(455)

(1—7)

Karácsonyi és újévi AJÁNDÉKOK.

Hogy a nagyérdemű közönség kedves gyermekeik és szeretettjeiknek minél nagyobb mérvű örömeiket szerezhessen, elhatároztam **f. hó 10-től e hó végéig** ujonnan érkezett nagy választéku diszárak s gyermekjáték tárgyaimat az eddigi

határozott árból 10% (százalékkal) olcsóbban árusítani.

Mély tisztelettel:

DEMETER JÓZSEF

(Kolozsvárt, főtér br. Radák-ház.)

10% árleengedés!

Igervények

(417)

egész

(12—12)

1864-ki 1864-ki állam-sorsjegyekre

4 forint és bélyeg

nyeremény **200.000 forint** nyeremény

Húzás már 1-ső decemberben.

2¹/₂ ft. Magyar-sorsjegy-igervények, 2¹/₂ ft.
és bélyeg. Húzás 15-dik decemberben. és bélyeg.

Főnyeremény 150.000 frt. levonás nélkül.

A „Merkur”

Bécs, Wollzeile 13. váltóüzletének kiadóhivatala. Bécs, Wollzeile 13.

(444)

(3—15)

100 forint

és több havi mellékjövédelmet ígér egy hírneves ház: ügynököknek, tanítóknak, magányzóknak és nyugdíjasoknak a vidéken. Ajánlatokat (csak német nyelven) A. B. C. Nro 241 jegy alatt ellát Daube G. L. és társa hirdetés-felvételi irodája Bécsben, I. Singerstrasse 8.

Gyógyszertári helyiség változtatás!

Alulírott egész tisztelettel tudatom a nagy érdemű helybeli és vidéki közönséggel, hogy **38 év óta fennálló** és a legmegtisztelőbb bizalomnak örvendő

MAGYAR KIRÁLYHOZ
czimzett gyógyszeráramat az eddigi, óvár és bel-monostorutca szegletén levő helyiségből, **főtér 6-ik számu saját házamba, a városzház során helyeztem át.** (20—20)

Ez ideig irányomban tanúsított szíves bizalmukért hálás köszönetem nyilvánítva, egyszersmind bátorodom egészen ujonnan berendezett és jól felszerelt üzletemet, továbbra is becses figyelmükbe ajánlani és kérem, hogy nagyra becsült pártfogásukkal ezentul is megtisztelni kegyeskedjenek. Kolozsvárt, október hóban 1877.

Wolff János.

(398)

(4—12)

!! Mell-betegeknek !!

30 év óta közkezdveltségben részesült és orvosi jóváhagyás folytán leghatásosabbnak bizonyult

frs állapotban mindig kapható.
Raktár: Kolozsvárt Dietrich Bámul urnál.
Egy üveg ára 88 kr.

karácsoni és új-évi ajándékok nagy raktára.

A karácsoni és új-évi ajándékok ideje beállván, a n. érd. t. cz. helybeli és vidéki közönség iránt tartozó kötelességet teljesítünk, a midőn becses figyelmébe ajánljuk

(450)

(2—8)

NAGY BAZÁRUNKAT,

Kolozsvárt, főtér, a Nemzeti szálloda alatt,

a mely, mint ezelőtt úgy most is **minden versenyt kizáró egyetlen nagy raktárral rendelkezik**

karácsoni és új-évi ajándékoknak való czikkeiben,

a melyek könnyebb áttekintés végett, minden lehető csinnal rendezett tárlatban vannak kiállítva az üzlethelyiségben.

Az árak, mint ez üzletben szokás, határozottak ugyan, de páratlan jutányosak.

Korábbi évek tapasztalatai kétségtelenné teszik, hogy az ünnepek előtti utolsó napokban a tolongás oly nagy lesz az üzletben, miként lehetetlen a tömeges megrendeléseknek minden irányban pontosan megfelelni. Ennek lehető kiküldése végett bátorodunk tisztelettel kérni a n. é. t. cz. közönséget, hogy megrendeléseit lehető korán megtenni méltóztassék, ez által lehetővé elérni azt is, hogy valamely történetesen épen kifogyott cikket rögtön meghozassunk, s a t. megrendelőnek maga idején szolgálhassunk.

Csapó Sándor Nagy Bazárja.

karácsoni és új-évi ajándékok nagy raktára.